

39485

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3.

జనవరి 1918 నంబరు 26 వ తేది గురువారము

No. 148

నంబరుము. 3

కాళియమ్మ వాసుదేవయ్య రథాద్రవ్యముల వ్యాపారము.

నంబరు 148

The Glory of a Man is his STRENGTH

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL, SEXUAL AND NERVOUS TOO.

Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured by Dr. Bier's Principle of Hyperaemic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago U. S. A. priced at Rs 15 only (packing postage &c, charged extra) entered all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the West and countless numbers of gratified cured patients.

Why? because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man.

Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English: write to-day, in all confidence if really interested on to this

Electruss (A. P. DEPT) Sol Agency for the East, Patana (Punjab) India.

మాంతుగ్య సంస్కరణములు.

మాంతుగ్యగారు ప్రకటించిన సంస్కరణముల గ్రంథము ఆంధ్రభాషయందు ముద్రిత మగుచున్నది. గ్రంథము ఒక పత్రికములోపున వెలువడగలదు. భారత రాజ్యాంగ జ్ఞానమున కీ గ్రంథము కల్పితపువలె నున్నది. ప్రతి యాంధ్రుడును చదువలసిన గ్రంథము. దీనిని ఆక్టోబ్రునైనను 300 పుటలకు మించి యుండును. దీనివల 25 రూపాయ నాలుగణాలు మాత్రమే. వలయువాడు వెంటనే దరఖాస్తులు నిజస్థరు చేయించుకొనవలెను.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము
7, తంబుకెట్టిపేటి, మద్రాసు

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి నెఱుఁగఁగలమున గురించిన శాస్త్రీయముల గ్రంథకర్త:- డా. జగన్నాథస్వామిగారు. దీని విస్తృతము చక్కని గ్రంథము. ధృ. 1. 0. 0. మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము, హైదరాబాద్, 212, నవరూపు.

మోహిని తైలము:- శ్రీ పురుషోత్తమ వాది బతు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును. మెదడుకలు రాలకుండును. మెదడుకలు నునుపు కోరును. సువాసనగలిగి యుండును. 0-12-0 అమ్మతాంబూల దిపా, 6, తంబుకెట్టిపేటి, మద్రాసు.

మిక్కిలి మనోహరముగ సువాసన 126

ఆటో డిల్ బహార్.

(విజయం కాబడినది) (విజయం కాబడినది) ఇప్పుటికాలపురుషుల కనువలెనది, సాటిలేని మనోహరముగ సువాసనగలది. ఆటోహారుగాని, సారాయుడుగాని, చేర్చబడకయే నిర్ణయ జేయబడిన కేవల పుష్పసారము. నీరువలెనై కొన్ని రిందువులు చిలుకరించినచో, మనోహరముగ సువాసన నిష్పలమగును.

ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.
చిన్నవైపు (అర డ్రాం) సీసా 1-కి రు 0-8-0
మధ్యవైపు వైపు 1-1/2 డ్రాం " " 0-12-0
పెద్దవైపు 2 " " " 1-4-0
పెద్దవైపు 4 " లేక 1/2 కౌన్సు " " 2-0-0
చి. చి. నిర్మలు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము

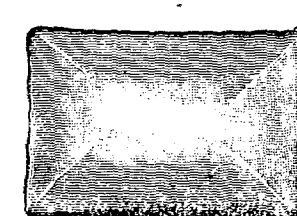
పల్లెల, స్ట్రెబులులందరి ప్రసిద్ధులగు ప్రతిమపులూ దొరలూ, దీని ఆనకమగు నకలు పెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనుదీసెపుడు సీసావైపును, కార్డువైపును ఆటో డిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు ఈ ఆటో డిల్ బహార్ యొక్క స్వల్పములను పరిశీలనచేసు గోరువారి దిగువవాని వ్రాసినచో ఆటో డిల్ బహార్ గల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదును.

సోపానములు: అంగ్లీయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్స్ కంపెనీ సె. 155, జుమ్మా మసీదు వీధి, బొంబాయి.
మద్రాసు యెంబలు:- మెనాజ్ పురుషోత్తమాచార్య, వైశాలకాచార్య, మద్రాసు

ఆశ్చర్యములొ నాశ్చర్యము.

వివేకమైన గాలి తలగడలు.

విజయవతిగారు కొలాయియొక్క మరలీలను తీసివేసి కావలసినవిగా గాలిని నింపుకొని మరలు మునుపటివలె లిగి

చివర యెడల మిక్కిలిసౌఖ్యకరమైన తలగడ గలదు. ఆ క్కరలేనప్పుడు మరలుతీసిన గాలియంతయు పోయినచో జేబులో గాలి వొడియందు గాలి యుండుకొనవచ్చును. ఇది శరోబాధ గలవారికిని, ప్రయాణీకులకును తదితర ప్రజాసామ్యముగలవల మిగుల ప్రయోజనకరమైనది. ఒక సారిపరీక్షించి సౌఖ్యమును పొందు. తలగడలు: 1-కి అణాలు 0-8-0, తపాలపుచ్చ ప్రత్యేకము.

(336) చిరునామా:- ధనలక్ష్మి కంపెనీ, సె. 6, వెంకటేశ్వరస్వామివీధి, సామలూరుపేట, మద్రాసు.

బొంబాయి పార్సీ ఇమిటేషను పబ్లిషింగ్, పా. నైసెడి! గట్టిరంగు గలది!! వెల 50 పైసలు!!

16 మూలలు నిడుపును, 2 1/2 మూలలు వెడల్పుగల చీరలను మేలైన రకములను చక్కని నేతతో తయారుచేసి పంపదును. చీరలు అనేకరంగులు గలవు. ఈ చీరలు తీసి ఉపయోగించిన పిమ్మట దాని యొక్క యోగ్యతను చక్కగా చెప్పవచ్చును. (1142)
1 చీర 16 మూలలు రు 7-8-0
1 చీర 18 " 8-8-0
మీరు ఆర్డరు చేయవలెను.

కావలసిన రంగును దయచేసి వ్రాయవలెను.
బాలామణి మాంకచీరలు రు 4-8-0
మధుర బుట్టాచీరలు 6-0-0
చంద్రకలాచీరలు లెంగుసూతుచీరలవలె 12-0-0
సావిత్రి సరీరచీరలు 8-0-0
కంది గంటిమాంకచీరలు 6-8-0
అసలుపట్టు గోహర్ జానుచీరలు 25-0-0
4 చీరలు ఒకే సమయమున తీయవారికి రేపాంబుచ్చు ఉచితము.

శ్రీ సుందరలక్ష్మి అండు కో, 1142 2, నామానజ అయ్యర్ వీధి, మద్రాసు.

మలయ చందనము

(1251) పెగలోగమునకు మరలీలను మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని తెలియదు. పత్తియు లేదు. విచిత్రము నున్నది కనిపించుకొనలేదు. దుష్టమైన మా మలయచందనము ఎలాతే, తలపు, వచ్చు అను మూడు విధముల పెగలోగమును మూడు భూటలలో మాన్పును. డబ్బీ 1-కి 2-0-0. గంధర్వసార్వసీ, రామిందుడి.

అమృతాంజనము
తీర్థపుష్పము నూన్పుడు.
సాల్వపుష్పముల కొండోలును నాయువు పోట్ల పోగొట్టును. సువాసనగలిగి యుండును. ప్రతియుంట నుండదగినది.
అమృతాంజనము దిపా, బొంబాయి అండ్ మద్రాసు

ప్రకటనసంఘము.

సంగ్రామము: హిందూ దేశమున ధరలు.

సంగ్రామమునకు హిందూ దేశమున అవసరపదార్థముల ధరలు వృద్ధియైనవి. ఉప్పు, కిరసనాయిలు, బట్టలు మున్నగు వస్తువులధరలు పెరుగుటకులన ప్రజలకు కష్టతీరు ర్పర మగుచున్నది. ప్రభుత్వమువారి వివరములగూర్చి దీర్ఘాలోచన చేసి, వీనిపై అధికారమును చెల్లింప బూతుగొనిరి. ఉప్పుధర అనేక కారణములచే పెరిగినది. వీనిని తగ్గించుటకు ప్రభుత్వము వారిచే విధానముల యోచించినారు. వంగ నేతమున ఉప్పు 1 రూపాయకు 5 మొదలు 10 శేర్లవరకు విక్రయింపబడునట్లు చేయబడినది. ఎగుమతి, దిగుమతి సౌకర్యములు లేకపోవుట చే కొనసాగాయి వెల వృద్ధియైనది. ఈ నూతనయొక్క బోటు ధరలును, కంపెనీల ఏజెంటు విక్రయించుచున్న హెచ్చితరము ఇతరలు స్వయంలాభముకై వర్తించుచున్నారు. వీనిని తగ్గించుటకు తెలంగాణ, బీహారు, ఒరిస్సా, మధ్య రాష్ట్రముల ప్రభుత్వములూ కవిధానము నవలంబించిరి. ఇందుములమున కిరసనాయిలు కంపెనీల సబు ఏజెంటులమున నిర్ణీతధరకు ధరలకు విక్రయించువారల కిది అమృతమయిన్నది. ఈవిధమున నే యితర రాష్ట్రము ప్రభుత్వములకూడ వర్తించిన బాగుండుని భారత ప్రభుత్వమువారు తెలుపుచున్నారు. నూలుబట్ట లీజేతమునకు దిగుమతికాకుండుటచే వస్త్రముల ధరలు వృద్ధియైనవి. ఈసమయమున నేతవస్త్రముల ధరలను నిర్ణయించుటకు ప్రభుత్వమువారు గంగీకరింపలేదు. హిందూ దేశమునందలి మిల్లులలో నొక విధమున చవుక వస్త్రములను తయారుచేసి సరసముగు వెలలకు అమ్మకమివ్వదని సామ్రాజ్య కాసున సభలో నొకటిల్లు పెట్టబడినది. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు కొక సెంట్రలుకాటను ఎక్సెంజి యేర్పరచుటకై కాసునసభలో నొకటిల్లునపరాదీంపమున్నారు. భారత ప్రభుత్వము వారిదివరకే కాటను కంట్రాక్టు రూలును ప్రకటించియుండిరి. ఇతర పదార్థముల వివరమునగూడ స్థానిక ప్రభుత్వములు ధరలనిర్ణయింపవలెనని హిందూ దేశీయతా కాసునము, రూలు XI (బి) ప్రకారము భారత ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. ఇంతవరకు బొడ్డు, కత్తిలు, గడ్డి వివరములలో మాత్రమిట్టి ప్రకటనములు బొంబాయి రాష్ట్రములో సెలవబడినవి. ఆహారపదార్థములలో మాత్రమిట్టి ధరలను నిర్ణయించుట వలన చాలచిక్కులు తలపించును. ఎచ్చటైన నది తక్కువైనప్పుడు సీనిల సప్లైను కైరెక్కర తగిన పదార్థములకు రిపింపవలెనని మాత్రము వారు తెలిపిరి.

సంగ్రామము: అహోరము

ఆహారపదార్థములను అవసరమగు స్థలములలో యెల్లర రకును విభజించు విషయమై యోచించుటకు నాగపూరులో 1918 ఆగస్టు 19, 20 తేదీలకు యొకసభ జరిగినది. ఆహార పదార్థములను రైలుమార్గమున త్వరలో వైకొనిపోవుట కేర్పాటులు చేయబడినవి. వీని సెగుమతిచేయుట కుద్యోగియులు నియమింపబడిరి. అన్ని రాష్ట్రములను తమకు వలయు నాహార పదార్థములను పండించుకొనుటకును, యీపంటను వృద్ధిచేయుటకును తగిన యేర్పాటులను గూర్చి చర్చ జరిగినది. ఎగుమతులను నిషేధింపరాదని యిచ్చట మరల చెలరెబడినది. ఈసభా కార్యక్రమములను ప్రభుత్వమువారి వివరమున నెంత శ్రయ వహించుచున్నారో తెల్లము కాగలదు.

అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సువారి దోషము:—అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సువారి సిద్ధాంతజేతముల సంప్ర వారతకు: ప్రతి కాళాసన మెటుల వర్తించుచున్నారో అను విషయమును నిర్ణయించుట కొకసంఘము నేర్పరచవలెనని గొ. కపటేగారుప పాదించిన తీర్మానవిషయమున నీసంఘమువారి విధముగ తంతి వార్త నందిరి:—“సభవారి అభిప్రాయముకనుగొనబడినది. 37 గురు అనుకూలురుగను, 15 గురు ప్రతికూలురుగను నుండిరి.” కావున ప్రభుత్వమువారి కోడిపోయిరి! “ప్రత్యయమువచ్చినదా యేమి?” అని మాకు తోచినది. ఒక వింత తుట్టినది. మేము అసభికారసభ్యులను, మమ్ములను అభినందించుకొనుచుండగా, ఈ తంతివార్తయొక్క సత్యసత్యములగూర్చి సిద్ధాంతు వర్తమానమందెమా అని మాకు నుస్పించినది ఇదిగో ప్రత్యుత్తరము:—“తీర్మాన మెడిపోయినది; 37 గురు ప్రతికూలురు; 15 గురు అనుకూలురు” నిజస్థితి యిట్లేయందలెను. మనమానముల నీవిధముగ అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సువారి చేల కూరముగ కలరరపరుపవలెను!—“అమృతవారు ప్రతిక”

పోర్టు సెంటుజార్జి గెజిట్.

హెచ్. ఎం. డి. రోమన్ నేని ముల్లా సాహేబు బహుద్దూర్, గుడివాడ నరసింగరావు పంతులు గార్లు బళ్లారిజిల్లా ఆర్వోని మ్యూనిసిపల సభాసభ్యులుగ నియమింపబడిరి. రావి చిన్న వెంకటరాయలు నాయుడుగారు నెల్లూరు జిల్లా ఆర్వోని తాలూకాబోర్డు సభ్యులుగ ఎన్నికొనబడిరి. రావు గోవింద బక్షిలాలగారు గారు నెల్లూరు జిల్లా గూడూరు తాలూకాబోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. బాడిరెడ్డి అప్పన్నగారు గోదావరిజిల్లా పోలవరము తాలూకాబోర్డు సభ్యులుగను, తాయి సుబ్బారావునాయుడుగారు బి. వి. కాకినాడ తాలూకాబోర్డు సభ్యులుగను, రాజమహేంద్రవరము హాళీలుగారు మిర్జాపేట్ సత్యయ్య నాయుడు, అమలాపురము తాలూకా తహశీలుదారు చేబియ్యము జంకటరామయ్యగారు రాజమహేంద్రవరము తాలూకాబోర్డు సభ్యులుగను నియమింపబడిరి. రాచచంద్రపురము తహశీలుదారు బండి శ్రీహరిగారు గారు పెద్దాపురము తాలూకాబోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. బండరు తాలూకా తహశీలుదారు యెర్రగుంట వెంకటసుబ్బారావు పంతులుగారు కృష్ణాజిల్లా బోర్డుసభ్యులుగ ఎన్నికొనబడి నియమింపబడిరి. కర్నూలుజిల్లా నందియాలు తాలూకా పేరియము యూనియను పంచాయతీ సభ్యులు కంకడారి వెంకటరామయ్యగారు మూడుమాసములు కరునగ పంచాయతీ సభలకు బోగండున వారి సభ్యత్వము రద్దుపఱచబడినది. బురుగం రామిరెడ్డిగారు కర్నూలుజిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ దోనితాలూకా బోర్డు సభ్యులుచే నెన్నుకొనబడిరి. అధికాన్ల జగన్నాథము పంతులుగారు విశాఖపట్టణము తాలూకా బోర్డుసభ్యులుగ పార్వతీపురముతాలూకా బోర్డు వారిచే నెన్నుకొనబడిరి. అనంతాకము విశ్వనాథఅయ్యగారు అనంతపురము జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. సి. వెంకట రంగారెడ్డిగారు తిరిగి కర్నూలుతాలూకా బోర్డు అభ్యర్థులుగ నియమింపబడిరి. రికరెండు ఎర్రెన్లుసేండు మూరుపేనరుగారు ఏలూరు మ్యూనిసిపల సభాసభ్యులుగ నియమింపబడిరి. రికరెండు వెలియము చార్లెసు వెస్ గారు బండరు మ్యూనిసిపల సభాసభ్యులుగ నియమింపబడిరి. మహమ్మదు గౌజ సాహేబు బహుద్దూర్ గారు ఒంగోలు మ్యూనిసిపల సభాసభ్యులుగ నియమింపబడిరి. వి. నరసింహారావు నాయుడుగారు రాజమహేంద్రవరము మ్యూనిసిపల సభాసభ్యులుగ నియమింపబడిరి. రాయప్రోలు సీతారామయ్యగారు రెండవతరగతి మేజస్ట్రేటు అధికారము బడసిరి. నెల్లూరు జిల్లా మొదటితరగతి మేజస్ట్రేటు బాడికొండ సీతారామయ్య పంతులుగారు కేసు సాక్షి విచారణలకు తమ స్వహస్తములతో ఆంగ్లభాషలో వ్రాయుటకు అధికారము పొందిరి. కాకినాడలో నన్నుటుంటి బి. విడింగుటన్నుగారు నార్వేప్రతినిధులుగ నామోదించబడిరి. గూడూరు ఆర్టింగు డిప్యూటీ మునగులు నిర్ణయ బలరామ మూర్తిపంతులుగారు అపీలు కారాదీంపబడిన కేసులలో తమ స్వహస్తములతో సాక్షి విచారణను ఆంగ్లభాషలో వ్రాయుటకు అధికార మొనగబడిరి.

బొంబాయి కాసునసభ:—ఈ నెల 24-వ తేదీన గర గ్గురుగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశము జరిగినది. ఇండ్లదైలకా సనము చర్చింపబడినది. 4 సభ్యులు బహుపాదించినవి. అన్ని యను రద్దైనవి. కాసున మామోదించబడినది. వైదుకుబరులుగా జూరూనా స్థిరపరుపబడినది. పిమ్మట ఇతరవిషయములు చర్చింపబడినవి. వ్యవసాయ భూముల స్వల్పవిభాగములను రద్దుపరచవలెనని గొ. గాడ్ఫ్రీయిగారు బహుపాదించిన తీర్మానమును గుజరాతు తాలూకాలో చట్టమునుగురించిన తీర్మానమును విద్యాభ్యులను పాఠశాలలలో చేర్చుకొనుటను గూర్చిన తీర్మానమును వదలుకొనబడినది. వ్యవసాయతీర్మానమునకు ఇండియా వొర తనమువారి రంగీకరింపనియే విద్యాభ్యుల విషయమై ఇదివరకే విచారణ జరిగినదనియు దొరతనమువారి సభ్యులు నుడిచిరి. ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును గూర్చి ఒక సంఘ మేర్పరుపబడినది. వారి నివేదికము చేరువరకును పరిష్కరింప పీలులేదని. ప్రభుత్వ సభులు నుడిచిరి.

దొరతనమువారి వాణిజ్య పాఠశాల.

తైపుఅమ్యురెస్సు కంపెనీ లెఖలును అడిటు చేయుటకు అడిటులను తరిఫీదుచేయుట పాఠశాలవారి ప్రధానాద్దేశము. మేనేజరులు, సెక్రటరీలు, అకౌంటెంటులు మున్నగుబాధ్యతాయుత యువ్యోగములందు ప్రవేశించువారికి కూడ తరిఫీదొసగబడును. ప్రస్తుతము వర్తకమందు కలిగిన అభివృద్ధిబయొక్కయు మార్పులయొక్కయు స్వాభావము కలిగినవారిచే విద్య ఈ పాఠశాలయందు నేర్పబడును. తాత్కాలికముగ వాణిజ్యతరగతులు లాకళాశాలలో తెరవబడినవి కాని వార్షికులువారికి నొక భవనమునందలి శాశ్వతముగ స్థాపింపబడుటకు ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. వీరిలో తేరగోరువారు అభ్యుపక్షము ప్రవేశపరిశ్రయించుగాని స్కూలు ఫయనలు పరిశ్రయించుగాని కృతార్థులై యుండవలెను. పాశ్చాత్యులలో మైస్కూలు పరిశ్రమలో ప్యానుఅయినవారు కాని లేక నేర్పబడువిద్యను గ్రహించుకొనికలిగియున్నారని అధికారులచే భావించబడినవారు కాని వై పాఠశాలలో జేర్చుకొనబడుదురు. అకౌంటెన్సీ ప్రాంచి చదువ నిశ్చయించుకొనివారికి గూడ ఈ పాఠశాలలో ప్రవేశము దొరుకును.

- పరీక్షలు.
- (ఏ) బొంబాయి అకౌంటెన్సీ బోర్డువారిచే గావించబడిన పరీక్ష ఆంత్యపరీక్షగ గణింపబడును. (బి) చెన్నపురి దొరతనమువారి టెక్నికలు పరీక్షా విధానములో జేరవ వాణిజ్యవిషయక పెద్దపరీక్షలకు గూడ విద్యార్థులు తరిఫీదు చేయబడుదురు. పాఠశాల ప్రధానాధ్యాపకులు మిగిలిన ఉపాధ్యాపకులచేయవలెనో అప్పడవ్వలెను సంవత్సరమున కొక తూరియు పరీక్షలు జరుపుదురు. ప్రస్తుతము ఉదయము 7 ము|| 9-30 గంటలరేఖకు సాయంకాలము 5-30, 7-30 గంటలకు తరగతులు తెరవబడి ఉంచబడుచున్నది.
 - జీతములు
 - (ఏ) కోర్సుచదువు వారు సంవత్సరములో మొదటిభాగమునకు 70 రూ|| బను రెండవ భాగమునకు 42 రూ|| బను ముందుగ నె చెల్లింపవలయునన.
 - (బి) కోర్సుచదువువారు చెల్లింపవలసిన జీతములవరములు ముందు ప్రకటించబడును.
- చెన్నపురి వాణిజ్య పాఠశాల ప్రధానాధ్యాపకులకు వ్రాసినయెడల ఇతరభోగిట్లాలు తెలియగలవు.
- (బి) కోర్సుచదువగోరువారి దరఖాస్తులో ఈ నెల 30 వ తేదీలోపున పంపబడునవిమాత్రమే సుంజూరుచేయబడును.

నిశ్చయము, సుకరము గుణవంతులు.

10 సంవత్సరముల పాపుండ బాధపడుచుండు నల్ల కుప్పకోగము వారమునకు రు 10 చొ|| 8 వారములలో నిస్సల జేహముగా కుడుగును 2 వారములలో గుణము కనబడును. 2 వారములు గుణము కనిపెట్టుటకు చార్జి రు 5-0-0 శ్వేత కుప్ప. మొదలైన పుండన్నయి 4 వారములలో కుడ్రముగా మనిషోగలవు. వారమునకు రు 7-8-0 2 వారములలో గుణము కనబడును. మూడుకోజుల మందుచితము. నిస్సత్తుక, శగ, మేహకోగము మొదలైన జబ్బులకు నివారణ 4 వారములు. వారమునకు రు 5-0-0. మూడు దినముల మందుచితము. శ్రీల రోగమును, సంతానము లేకపోవుట, బలహీనము, పిశ్చిమార్పు మొదలయిన రోగములకు మరతీతమైన నివారణము 4 వారములు. వారమునకు రు 5 1, 2 రోజులలో గుణముచున్ను. మూడుదినముల మందుచితము. గాటు, పక్షవాతము, కీళ్లపొట్టు మొదలైన నాటికి నివారణ 6 వారములు. వారమునకు రు 7 2 వారములలో మంచి గుణము కనబడగలదు. 2 వారముల మందునకు రు 5 చార్జి అగును.

O. Emporium.

68 F Beadon Street Calcutta.

అమృతవలి

1154

మనోరంజకమైన నవల.

విజ్ఞానచంద్రికా గ్రంథమండలియందు బంగారుతరకములను బొందిన కంచనవల్లి కనకమ్మ విరచితము.

దీని వెల 1-4-0.

గ్రంథకైతి మనోహరము. కథ గమనతము.

భావములు గంభీరములు. చదివి ఆనందించుటకు తగినది.

చిరునామ:— ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

7, రంజితగిరి, జి. జి. మదరాసు.

వృత్తాంతములు

యొద్దమున్నును:— ఈనెల 25 వ తేదీవరకు 51,28,29,900లు చేరినవి.

యొద్దమున్నును:— తపోల కచేరీల ద్వారా ఈ నెల 14 వ తేదీవరకు 56947 వరకాస్తులువచ్చినవి. మొత్తము 1,20,80,825 లు.

లాయలు బాధి గారు సంపూర్ణముగా ఆరోగ్యస్థితి యందుండువరకు వేరొకచోటికి పోజాలరు. మరుసటివారము దొనింగుస్థితికు పోయెదరు.

స్వీడిషు రెడ్ క్రాసు సంఘమువారు జర్మనులకును, రషియనులకు అనకులముగ పనిచేయుచుండుటచే యిర్మాటలను రద్దర వీరిని జెడ్డులు బంధించిరి.

రషియాలో జర్మను ప్రతినిధిగనున్న వాక్ హెల్ప్సిచి గారు తమపదవికి రాజీనామా నిచ్చిరి. అయ్యది అంగీకరించబడినది. మరాఠ్ కోలో జరిగినవాత్య పదవ వారు మరల పిలువ సంపదించిరి. ఈయన మాస్కోకుపోయి అవ్వోని బాసి ఎచటికో పలాయనమైపోయెను.

నూలుబట్టలు:— వీరి విక్రయమున గూర్చి ఒక ఆలోచన సంఘమును కలసి తైలో కాన్పొరేషను అధ్యక్షుడు వెయిని గారి ఆధ్వర్యమున కేంద్రపరచుటకు బంగారా దొరతనము వారు నిర్ణయించిరి కలకత్తా కాన్పొరేషను సభలో 25 వ తేదీని వెయినిగారు నుడిచిరి.

పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు గారపై కేసు చేయబడుట:— బండా పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు గారొదినుగారు పోలీసువారి ద్రవ్యమునుండి 286 రూపాయల దీని తమస్వంతభుక్తులకు వినియోగించుకొనినట్లు కేసు చేయబడినది. కేసు విచారణ కమిటీము జాక్సి మేజిస్ట్రేటు కోర్టుకు ఏల దూర్చబడదాదో చెప్పకోవలసినదని బండామేజిస్ట్రేటు గారి కోర్కెప్రకారము అలహాబాదు ప్రధాన న్యాయస్థానపు న్యాయమూర్తులు ఇన్స్పెక్టరుగారికి నోటీసు పంపిరి.

బొంబాయి కాసుసభ:— ఈనెల 25 వ తేదీని పూనాలో సభ జరిగినది. 12 గంట సభ్యులు రాతేరు. వారిలో కొంద రసభ్యులవలన రాతేరు. జిల్లా బోర్డుల అధ్యక్షులందరు సాధ్యమగుంతవరకు అధికారులుగా నుండవలెనను తీర్మాన ముహదించబడినది. సింధులో గౌరవ మేజిస్ట్రేటులుగా నుండుటకు సర్దుబాటు నిరాకరించినది గవర్నరుగారు తెలిపిరి. ప్రజాపాలిత ప్రత్యేకత విషయములను నిర్ధారణచేయుటకు అనధికార సభ్యులు సంఘముగా నేర్పడిరి.

బొంబాయిలో వివక్షరము:— ఈ నెల 25 వ తేదీని బొంబాయి కాన్పొరేషను స్థాయిసంఘ సమావేశము జరిగినది. బొంబాయిలో వివక్షరము చాలతీవ్రముగా నున్నది. 2 నెలలక్రి మువ్యాధి బొంబాయిలో కనబడినపుడు హెచ్చుమందికి పోకనదిగాని మరణము లధికముగా నుండలేదు. ఈ సారి చాలమంది మృతినొందిరి. దానినిగూర్చి విచారణజరుగుచున్నది ఈనెలలో మరణముల వివరము. 9వ తేదీ 110నుండి; 10-119, 12-148; 13-166; 14-166, 16-219, 17-280, 18-278, 19-314, 20-270, 21-382, 22-360, 23-427, 24-392.

అతిథులు కళికాల ధర్మ కర్తలసభ:— చాలమంది ధర్మ కర్తలు సోమవారమునాడు సాయంకాలమున జరిగిన సభకు వచ్చిరి. విచారణ సంఘమువారు నివేదికమును సమర్పించిరి. ప్రాధాన గ్రామ గారి రాజీనామా సంగీకరింపదగినను. క్రెస్టియన్ బెలాబాతు కన్యకాగర్లను మరల నాలోచించుటకు కోరదగినను. అని నివేదికమున వ్రాయబడినది. క్రెస్టియన్ వారి రాజీనామాలను గూర్చి ఏమియును వినింపబడలేదు. సభలో సభి ప్రాయభేదము కలుగుటచే వెనక సంయోగ కార్యదర్శిగా నుండి ఇతరులను పాఠ్యముగా నున్న గౌ. నవాబునోరార్లు ఉల్లాసముగాను రాజీనామా నిచ్చిరి.

గ్రంథస్వీకారము

హైదరాబాదునివాసు లగు సమ్మెటరంగయ్య వాయని కృతముగు లగ్న సర్వస్వము శ్రేష్ఠ కావ్యము దుర్గాదేవీ పూజా కల్పచును గ్రంథములు మూడును మాకార్యాలయము చేరినవి

పితాపురం హైస్కూలులో ప్రధానోపాధ్యాయులగు తూచి నరసింహము బి. ఏ. గారితే రచింపబడిన వజ్రవాసి యను ఆంధ్రనాటకము మాకార్యాలయము చేరినది. వెల 0-12-0 మాత్రమే! ఈ గ్రంథముపై మా ఆభిప్రాయమును ముందు వెలుపుదుము.

సింహదమనోపాఖ్యానము:— మాయాలిలాస మను నామాంతరముగల యీ గ్రంథము చల్లా పిచ్చయ్య కావ్యిగారిచే పద్యకావ్యముగ రచింపబడినది. కాకిమజిల్లా కథలయం దతిమనోహరమైన సింహదమననికథను పేరు పద్య రూపమున వ్రాసిరి. కథలో వీరభక్తి మార్పులనుచేయలేదు. కవిత్వము మిగుల రసవంతముగ నున్నది. వైలివాలి కథనమై, మనోహరముగ నున్నది. కాని, దైవప్రార్థనమున ప్రతిభ కచకు చాది వర్ణనలు వెగటు పుట్టించునట్లున్నవి. కాని గ్రంథమంతయు ముద్దులుమాట కట్టుచున్నదనుట నిర్వివాదాంశము. వెల రూ 0-6-0 మాత్రమే!

సనాతనధర్మ గ్రంథములు:— ఇందలి ప్రథమ గ్రంథము మాకార్యాలయము చేరినది. ఇది జి. హరిశ్చంద్ర రావు గారిచే ఆంగ్లభాషయందు రచింపబడినది. ఇందు విగ్రహారాధనసమర్థనము గావించబడినది. వైస్వభావము, పునర్జన్మము, పురాణములు, కర్మ, సంఘసంస్కరణము మున్నగు ఘనవిషయములు మిగుల యుక్తియుక్తముగ, సప్రమాణముగ చర్చింపబడినవి. గ్రంథకర్తలు సంస్కృతభాషాభ్యాసాపకరముగూర్చి బాగుగ వ్రాసియుండిరి. ఇట్టిగ్రంథము లింకనువ్రాసి వీరు సనాతనధర్మమును సంగ్రహింప ప్రయత్నించెదరుగాక! వెల రూ 0-4-0 మాత్రమే.

ఆంధ్రవాణి:— ఇది బరంపురమున ప్రతి శనివారము ను ప్రకటింపబడు నొక జాతీయవాద పత్రిక. ఆంధ్ర, ఓడ్ర రాష్ట్రవాదములు ప్రబలములుగ నుండి, ఆయా రాష్ట్రముల యెల్లలను నిర్ణయించునపుడు ఆచ్చట ఆంధ్రాభిప్రాయమును వ్యక్తీకరింపగల పత్రిక యొక్కటియు లేదని విచారించుండ, ఈ పత్రిక నుద్భవించుచేసి దేశసేవజేయు బూనిన పత్రికాధిపతులకు ఆంధ్రులకృతజ్ఞులు. ఈ పత్రికను తిలకించినయెడల, “అకా” “ప్రజామిత్ర” మున్నగు ఊత్సాహ పత్రికలు ఆంధ్రులను తూలవాడుచుకలవామల బెంచుచున్న వని లేటెల్లము కాగలదు. కావునఆంధ్రుల ఆత్మగౌరవసమర్థనమునకు ఈపత్రిక యంతవర కుపకరించునో వేరె చెప్ప నవసరములేదు. ఇకన, యీ పత్రిక ఆంధ్రదేశ సేవ జేయుటతోడనే తనివినొందక, భారతమాత్యు సేవ గావించి, ధన్యగాజూచుచున్నది. “దేశోపకారమే ప్రధానముగ వ్రాసిరి, దేశక్షేమమే పరమావధిక నుంచుకొని, మనదేశము నావరించుకొని యున్న యజ్ఞాంతిమిరమున బోద్రోల గల విజ్ఞానతేజఃపుంజము నలుగడల వ్యాపింపజేసి, పాలితపాలకుల కుండవలసిన పరస్పరసంబంధమును గూర్చి చర్చించుచు, పాలకుల కష్టనష్టముల నెప్పటికప్పుడు పాలకులకు నివేదించి నివర్తించుటకు మార్గముల నూచించుచు, పాలకులకు పాలకులయెడ నుండవలసిన రాజభక్తియను రాగములగూర్చి సుస్థిరముగ నాటుకట్టు బోధించి, ప్రజలకు తమ స్వత్వములగూర్చి చెలియజేసి, భారతవర్షాధ్యయమునకును, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యసుస్థిరత్వమునకును దౌర్జన్యములను ఖోద్యోగ్యదేశము” అని యీ పత్రికా సంపాదకీయమున వ్రాయబడిన వాక్యములనిప్పట్లున తిలకించినయెడల పత్రికా స్వభావము ముక్తముకాగలదు. ఇందు ప్రధానవిషయముల గూర్చిన వ్యాసములుగలవు. ఈవిధముగ నీపత్రిక రాజభక్తితోడ, దేశభక్తితోడను వర్తించి దేశాభ్యుదయనకు తోడ్పడునని సంపూర్ణముగ విశ్వసింపుచు, పరమేశ్వరుడు మానూతన సమకాలికు. ఘనభావితీవితము ప్రసాదించుగాక యని కోరుచున్నాము.

దేశహితైక బ్రాహ్మణేతరసభ

ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకునకు:

అయ్యో, శృష్టాజిల్లా బ్రాహ్మణేతర ఆచారసమావేశము మొట్టమొదట బెజవాడయందు జరుగునని ప్రకటించియుండిరి. అంతేగను కొన్ని కారణములచేత బందరునకు మార్చబడినదని తెలియవచ్చింది. ఏకారణమున బెజవాడనుండి ఈసభ బందరునకు మార్చబడినదో గ్రహించట కభోధముగ నున్నది. ఇదిగో అదిగో అనుటయే గాని తేదీలను యింకను నిర్ణయించలేదు. ఇంజేమి రహస్యము ఎలదో?

ఈ సభాప్రయత్నములన్నియు దక్షిణయిండియా ప్రజాసంఘము పత్తుములవారిచే గావించబడునట్లు తెల్లముగుచున్నవి. చున రాజధానియందలి బ్రాహ్మణేతరులయందు రెండు పత్తుములుండుట నుప్రసిద్ధము. ఆరెండవపత్తుమే మదరాసు రాజధానీసంఘమునకు సంబంధించిన బ్రాహ్మణేతరులు.

ఏసంఘమువారికి సంబంధించిన సేమి బందరునందు జరుగబోవునది బ్రాహ్మణేతర సమావేశమే. తదితరవిషయముల మాట యటుంచిన కాభాప్రాతినిధ్యమునమాత్రము ఇరు తెగల వారికిని ఏకాభిప్రాయము కలదు.

బందరునందు జరుగబోవు ఆచారసభ రాజ్యాంగ సంస్కారప్రణాళిక మార్పులతో సంకీర్ణించుటకొకటి కాభాప్రాతినిధ్యమును గోగుటకొకటి. కావున రాజధాని సంఘమునకు సంబంధించిన బ్రాహ్మణేతర సోదరులు విరివిగ రావలసియున్నది. ఏకమాత్ర దేశాళయను అచరదేశము సభయందలి తీర్మానము ననుసరించి మార్పులతో రాజ్యాంగ సంస్కరణములను మనమును ఆమోదించవలసియున్నది. ఆభిప్రాయముల కయిన అసంభవమని తోచునంతవరకు ఇరుపత్తుములవారు యేకీభవించియే సభను నడుపవలసియున్నది. అంతర కర్తవ్యమును తాత్కాలికముగ దేశహితైక బ్రాహ్మణేతరవాసుకులే నిర్ణయింపగలరు. ఎవ్వరి యెట్లున్నను దేశహితైక బ్రాహ్మణేతర నాయకులు విశేషముగ బ్రయత్నించి యెక్కువ మందిని సభకు రప్పింపవలసి యున్నది. ఆప్రయత్నముగా జగ్గవో ప్రమాదిముసిద్ధము.

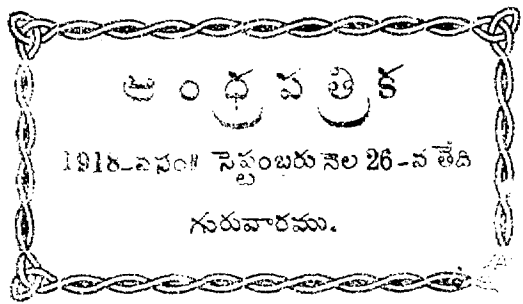
బ్రాహ్మణేతరుడు.

సెంటుక్వీంటర్ రక్షకస్థానములకు అపాయము కలుగనుండుట

లండన్, సెప్టెంబరు 25:— పరాను శిబిరములనుండి రూటరువిలేఖకు డిల్లు నిన్నటిదినము తింతింపినాడు:— సెంటుక్వీంటర్ ను రెండు మైళ్ల దూరములోనున్న డాలక్, (ప్రాంసి) లీన్ పరానువారు వశపరచుకొనుటచే సెంటుక్వీంటరును రక్షించు కొండశిబిరమున కిరుప్రక్కలకు పరానువారు ఆపాయమును కలుగజేసినవారైరి. పరానువారు పట్టణమును సమీపించుచున్నారు. నూవీ కిరుప్రక్కలను ఆతికష్టముగ ప్రదేశమందు దేవినికేసేనని పోరుచున్నారు.

జర్మనుమిత్రులు సంధినికోరుట. లండన్, సెప్టెంబరు 24:— కాక్ స్టాంటి నోపిలునో నున్న జర్మను తురుష్కసంఘమును ద్వేషించి గ్రాండు ఖల్సరతాలద పాసగా రిల్లు నుడిచిరి:— భూతదయకును, నాగరికమునకును మిత్రుడగు కైజరు మొదలుకొని తక్కిన జర్మను మిత్రులందరును సంధినికోరుచున్నారు. స్వల్పరాష్ట్రముల స్వాతంత్ర్యమునకును ప్రాపంచక స్వాతంత్ర్యమునకై జర్మను మిత్రులు ఈ సంగ్రామమున పోరుచున్నారని పాసగాను వాదించిరి తాత్కాలికముగ సాంగ్రామిక ఆకాభంగము కల్గినను ఓర్పుకొని వైస్యముతో పోరవలయు నని హెచ్చరించిరి.

ఫాకుసేనాని ప్రస్తావన. లండన్, సెప్టెంబరు 25:— ప్యారిసులోనున్న డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రికా విలేఖకుడిట్లు ఫాకు సేనానిగా రచనని తెలుపుచున్నాడు:— బ్రిటిషు సైన్యములు యునుపటి కంటే దివ్యముగ పోరుచున్నవి. వాని వ్యయములన్నియు పూరించబడినవి. రణరంగమున ఆమెరికనులు వైర్యముగ పోరుచున్నారు. 1914 సంవత్సరమునలేనే పరాను సైన్యములుగూడ దివ్యముగ నున్నవి ఇంతకింటే ఎక్కువ నడవ నవసరములేదు. శత్రువులు చీల్చబడిరి. తత్తరపడుచున్నారు. కాని శువుని నిలుపుకొనుటకు పోరుచున్నారు. మనమిపుడే రైసును చేరదమని యనుకొనగూడదు. ఇప్పుడు శిఖరమును గాలితిమి. ఇక క్రిందుగ పోవుచున్నారము ఫాకుసేనాని చాలబుద్ధిశాలి. పరాక్రమశాలి. యుక్తిమడు. కార్యదక్షుడు. వీరి తాతేదారులను సేనాధిపతులు వీరివిధ విధ యధిగను, భక్తిగను పునర్నించెదరు. వీరి తెలినికి సంతసించెదరు.

కాంగ్రెసురాయవారము:

పట్టుకొనితీర్చునము నిరాకరింపబడుట

కాంగ్రెసు రాయబార మాంగ్లదేశమునకు వెడల గూడదను నిషేధాజ్ఞను తొలగింపవలయునని, గౌరవనీయులగు పట్టుకొనితీర్చునము సామాన్య శాసననిర్మాణసభలో తీర్మాన ముపపాదించిరి. ఈ తీర్మాన మంగీకరింపబడు నని దేశముతయు నెదురు జూచుచుండెను. కాని, తీర్మానము నిరాకరింపబడెనను వార్త దేశమునం దత్యంతమగు నాశాభంగమును వ్యాపింపజేయును. కాంగ్రెసు రాయబార మీ సమయమున వెడల వలసిన యవసరమును గూర్చి పట్టుకొనితీర్చునము న్యాయమున స్పష్టపరచిరి. కాంగ్రెసు మహాసభ వారు తమ రాయబారమును ఆంగ్ల దేశమున కంపుట కిదివరకు రెండు మారులు సుప్రతినిధి, అంధ్రవలన గలిగిన ఫలిత మిప్పుడు తెలిసి వచ్చినది. మాంటాగూ సంస్కరణములు ప్రచురమగు నపుడు భారతీయప్రజలు తమను ఆంగ్లదేశ మునందు లేకుండుటచే, ఆంగ్లదేశప్రజలకు భారతీయాభిప్రాయము గోచరించుటకు విలు గలుగ దయ్యెను. యథార్థముగ భారతీయాభిప్రాయమును ఆంగ్లదేశమున కెరిగించుటకు, రూటరు పూను కొను. ఇతర మార్గముల ద్వారా నెరుకవచ్చుటకు, సెకసారు లడ్డము వచ్చుచున్నారు. భారతీయుల యభిప్రాయములు బయలు పడకుండ, అన్ని దిక్కులను ప్రతిబంధకము లేర్పడినవి. అందుచే, మాంటాగూ నివేదికవలంబులగు నాంగ్లప్రజలులయొక్కయు, స్వపరిపాలనారంభ మే వలదను సిడెహాం పక్షమువారి యొక్కయు కంఠధ్వనులే ఆంగ్లదేశమునందు వినిపించుచున్నవి. ఉభయపక్షవలంబులకును, సమాధానము గుడరు సూచనలు గన్పట్టుచున్నవి. ఈ సమాధానముచే, మాంటాగూ నివేదికము సంకుచితము గావింపబడక తప్పదు. ఎవరిలాభముకొరకై ఈ సంస్కరణములు ప్రచురింపబడినవో, వారి యభిప్రాయము వెల్లడియగుటకయినను అవకాశములు లేకున్నవి. ఇంతకు మున్నే, భారతజాతీయోద్యమాభిలాషులగు ఆంగ్ల ప్రజలులును ఉదారాభిప్రాయముల వెలిబుచ్చు ఆంగ్లపత్రికలును గూడ మాంటాగూ నివేదికను సంపూర్ణముగ నామోదించినవి. ఇప్పుడయినను కాంగ్రెసు రాయబారులు వెడలి, భారతీయ ప్రజల నిశ్చయము నాంగ్లదేశీయులకు స్పష్టపరచుచో, కొంతవరకు లాభించు నని తలచుచుంటిమి. కాని, పట్టుకొనితీర్చుననిరాకరణముతో నా ఆశయు నడుగంటెను.

పట్టుకొనితీర్చునము విషయమై పూర్వపు సందర్భములను దెలిపిరి. ఫిబ్రవరినెలలో, సంస్కరణములగూర్చి తమ తమ యభిప్రాయముల దెలుపదలచువారలకు ఆంగ్లదేశమునకు వెడలుటకు వలయు సౌకర్యములు సమకూర్పబడు నని, రాజప్రతినిధిగారు వాగ్దానము జేసియుండిరి. హోంరూలు రాయబారములు రెండు బయలుదేరినను, మొదటివారు, జులై నెలనొద్దను,

రెండవవారు సింహళము నొద్దను నాపివేయబడిరి. ప్రయాణ నిషేధాజ్ఞ యుద్ధ మంత్రవర్గమువారిచే పంపబడియుండెను. అందుచే రాయబారులు గృహభిముఖులైరి. పిమ్మట డాక్టరు నాయరుగారు శరీరారోగ్యముకొరకై ఆంగ్లదేశమునకు వెడలుటకు, అంగీకారపత్రములను సంపాదించి పయనమయిరి. సంస్కరణ ప్రచురణానంతరము, ఆంగ్లదేశమున నాయరుగారు రుద్రస్థింప గూడదను ఉత్తరువు గూడ తీసివేయబడెను. అప్పటినుండియు డాక్టరు నాయరుగారు ఇండ్లో, బ్రిటిషు సంఘమువారితో గలసి సంస్కరణ విషయము, శక్తి వంచన లేక పాటుపడుచున్నారు. ఆంగ్లదేశమునందు భారతీయుగ నుపన్యసించుచున్నారు. ఇట్టి స్థితిలో క్రజాతీయ ప్రతికూలురుగ పని జేయుచున్న ఇండ్లో బ్రిటిషు సంఘము వారికిని డాక్టరు నాయరుగారికిని ఒసగబడిన సౌకర్యములను, ప్రజాప్రతినిధిసభలగు కాంగ్రెసు మస్లిము సభలవారికి గూడ ప్రభుత్వమువారి సంగెడ రని, ఎల్లరు దలచుచుండిరి. ఈ యుద్దేశముతోనే, కాంగ్రెసు మహాసభవారును, మహమ్మదీయ మహాసభవారును, తమ ప్రతినిధుల నాంగ్లదేశమున కంపుటకు నిశ్చయించిరి. సంస్కరణ ప్రచురణమునకు బూర్వము, భారతీయులు వెడలి యుపన్యాసముల నిచ్చుటచే, సంస్కరణముల పయి సురాదరణము ప్రబలునని యిదివరకు జెప్పబడెను. సంస్కరణములు ప్రచురమయి, చాలకాలము గడచినది. తగినంత విమర్శ గావింపబడినది. ప్రజాప్రతినిధి సభలన్నియు, తమ యభిప్రాయములను వ్యక్తీకరించినవి. ఇట్టి స్థితిలో, సంస్కరణముల గూర్చి భారతీయ ప్రజలులు లుపన్యసించుటచే కలుగజోవు ప్రబల నష్ట మెద్దియు గాన్పించదు.

ఆంగ్లదేశమున సంస్కరణప్రతికూలురును, అనుకూలురును తమ యభిప్రాయముల నిదివరకే వ్యక్తపరచిరి. ఇక భారతీయుల యభిప్రాయములే వెల్లడిగావలసి యున్నవి. అన్ని పక్షములవారి యభిప్రాయములును సౌకర్యముగ వెల్లడియైన గాని, సార్లమెంటు మహాసభవారు, సత్యమరయ జాలరు. కాని, సర్ విలియము వికసెంటుగారు పట్టుకొనితీర్చునము ప్రత్యుత్తర మొసగుటచో, భారతీయు లాంగ్లదేశమునకు వెడలుట కిది తరుణము గాదనియు, ఎల్కర్లలు కమిటీలు హిందూదేశమున విచారణ జరిపి తమ నివేదికను సార్లమెంటు సభ యెదుట నుంచువరకును ఎట్టి యవసరము గలుగ దనియు, ఆ పిమ్మట అనుజ్ఞ మొసగబడు ననియు, దెలిపిరి. కాని యీ ప్రత్యుత్తరము భారతీయుల నేమాత్రము సంతృప్తి పరుపజాలదు. సంస్కరణములలో ముఖ్య సూచనలనే, భారతీయు లంగీకరించుట లేదు. రాజప్రతినిధి గారింతకుమున్ను, సంస్కరణసూచనల కన్న నేమాత్రము ముందుజనుట జరుగనేర దని, స్పష్టపరచి యుండిరి. ఆంగ్లదేశాభిప్రాయ మిదివరకే యొక వంకకు దిరిగినది. ఇట్టి స్థితిలో నీ తరుణము నందయినను భారతీయప్రజలులు ఆంగ్లదేశము నకు వెడలి కొంతవడి నివేదించుచో, ఆంగ్ల ప్రజాభిప్రాయమును మరల్పవచ్చు నను నాశకు తావు గలదు. అటులగాక, రాజోవు సంవత్సరము వరకును వేచియుండుచో, ఆంగ్లదేశాభిప్రాయమును మరల్పుట యసంభవ మగును. హిందూ దేశపు భావ్యభివృద్ధి యంతయు నీ సంస్కరణ

స్వయామముపై నాధారపడి యున్నది. వాటి యాకృతి యేతరుల నుండవలయునో, భాగతీయుల కన్న నెక్కుడు సవ్యముగ నిర్ణయించువారుండరు. ఈ పనికన్నను "జాతీయావసరముగ" కార్య మెద్దియో యూహింపలేకున్నారము. ఇక్కార్యము జాతీయావసరములతో నొకటి గాదని నుడువుచు, ప్రభుత్వమువారు నిషేధాజ్ఞను తొలగింప వలసి. స్వయం నిర్ణయ సూత్రము ననుసరించుచో, భారతీయుల యభిప్రాయమే గణనార్హమైనది. ఆ సూత్రము హిందూదేశము పట్ల అవలంబించబడదని సువ్యక్తమయినది. లోక మాన్యతలకుగా ఆంగ్లదేశమునకు బయనమైరి. వారిపై గల నిషేధాజ్ఞ తొలగింపబడి, డాక్టరు నాయరుగారివలెనే, వారికిని స్వాతంత్ర్య మొసగ బయనని సర్ విలియము వికసెంటుగారు నుడివిరి గాని ఫలితమేమగునో తుదివరకును చెప్పజాలము. తలకుగాడికిని వారితో వెడలిన కలాండీకరుగారి కైనను, అభిప్రాయప్రకటనాస్వాతంత్ర్య మొసగిన కొంతవడి మేలుగ నుండును.

ప్రజల భవిష్యత్కర్తవ్య మెద్దియో, నాయకు లికమీద నిర్ణయించవలెను. హిందూదేశము తన నిజాభిప్రాయమును వెల్లడింపకుండు, మార్గము లన్నియు నిరోధింపబడినవి. కాని ప్రజా ప్రబోధముకొరకైనను, మరియొకమారు దేశ మంతయు తన దృఢ నిశ్చయమును దెలుప వలయును. కాంగ్రెసు సభవారు సూచించిన సంస్కరణములకు కొరవడు సంస్కరణములను, దేశ మంగీకరింప దని తిరిగి ప్రజల సంతకముల గైకొనవలసి యుండును. కాంగ్రెసు సంఘము లను, హోంరూలు సంఘములను ఉరూరను సభల నేర్పాటు జేసి తమ దృఢనిశ్చయమును దెలుపుచు, తీర్మానముల గావింపవలసి యుండును. ప్రజలలో నూతనవిశ్వాసము జనించెనేని, వారి నిశ్చయము సఫలము గాక తప్పదు. ప్రజల భావిస్థితి ఎల్లప్పుడును వారి దృఢనిశ్చయముపైనే యాధారపడియుండును. ఈ పత్యమును గ్రహించి, నాయకులు కార్యక్రమ మేర్పఱచి, శాసన బద్ధముగ ప్రజాప్రబోధమునకు గడంగవలసియుండును. ప్రజాతాపాల్యమునకు నిరోధములు నానాటి కతిశయించుచున్నవి. ఈ ప్రతిబంధకములను దాటుటకు, దేశీయులు ధైర్య మవలంబించి పూనికతో కృషిసలుపుచో విజయము గలుగును. ఈ సందిగ్ధ తరుణమున ఉపేక్షను వహించి యవకాశమును జాజవిడుచుచో, ఇండ్లో బ్రిటిషు సంఘమువారి ప్రతిష్ఠ యే నెఱవేలును.

మెయిలుపత్రిక: అసత్య ప్రకటనము

అహారపదార్థముల ధరల గూర్చి ప్రభుత్వ సభ్యులయెదుట మదరాసు పౌరుల విజ్ఞాపనలు సమర్పించబడినపుడు, పత్రికాప్రతినిధులు రాసిన బడలేదు. అందుచే ఆ విజ్ఞాపనల గూర్చి గాని, ప్రభుత్వ సభ్యుల ప్రత్యుత్తరముల గూర్చి గాని దైనిక పత్రిక లెవ్వియు ప్రచురింపలేకపోయెను. కాని మెయిలు పత్రిక ఆ సమాచారము నెటు లెటులో ప్రచురించెను. దానిని భాషాంతరీకరించి నిన్నటిదినము మేము ప్రచురించితిమి. మెయిలు పత్రిక తన ప్రతినిధిని బంపలేదనియు, వేరెవరో దెలిసిన సమాచారమును తాను ప్రచురించితి ననియు, అందలి అసత్యములకు తాను చింతించు చున్నాననియు, నిన్నటిదినము వ్రాసెను. మెయిలు పత్రిక సమాచార మెవరంపిరో దెలియకున్నది.

కాని అన్ని ప్రతికూలములను సమాచారమును తాను ముందుగా ప్రచురించుటచే, ఆశ్చర్యము గలిగించవచ్చునని యీ ప్రతికూలములందవచ్చును. కాని యీ ప్రతికూలములను సరియైనదిగాదని యిప్పుడు చెలియుచున్నది. మెయిలుపత్రికలో నెట్టి అసత్యముల నమలు వెలువడుట కిది మొదటి కారణముగాదని గ్రహించవచ్చును. కార్యరేఖను అధ్యక్షులగు జి. సి. మెలోని గారీ విషయమై మెయిలు పత్రిక కిటుల వ్రాసిరి:

“మెయిలు పత్రిక నా యువన్యాసమును గూర్చి ప్రచురించిన వృత్తాంతమున పొరబాటులుండుటయే గాక, అయ్యది ఆదినుండి అంత్యము వరకును శేషము కల్పితముగ నున్నది. సివిలు సర్ప్లయిన్ డైరెక్టరు గారిని గూర్చి నే బలికెట్లుల వ్రాయబడిన నిందాగర్భిత వాక్యములకుగాని, క్రింది విషయములను విధించవలయునని నేను నుడివివటలు చెలిపిన వాక్యమునకు గాని, ఆధార మెక్కడను లేదు. అట్టి పంక్తివై మగు విషయమై, విశేషముగ నెఱుక లేనివారు సూచనల గావించి యుండినచో, హాస్యాస్పదముగా వర్ణించి యుండెడిది. మారాయాభారమునా రీక్రింద విషయములను మాత్రమే సూచించిరి.

- (1) బర్మా వియ్యమును కొంత భాగము హిందూ దేశమున కంపవలయును.
- (2) హిందూ దేశమునందును, హిందూ దేశమునండి బర్మాకును, సముద్రవ్యాపారమునకు సౌకర్యముల గలగ జేయవలయును.
- (3) బర్మాలో వియ్యముగొనుచున్న విదేశ జాతులవారు బర్మాకును ఇండియాకును నాకా సౌకర్యముల నొసగవలయునని, ఆజ్ఞాపించబడవలెను.
- (4) రైల్వే రేల్లు, స్టీమరుచాక్లు అధిక మగుటకు కారణములను ప్రభుత్వమువారు పరీక్షించవలయును.
- (5) వస్త్రముల విషయమై, మధ్యవారలు ధరలు పెంచకుండ, ప్రభుత్వమువారు పరీక్షించవలయును.
- (6) దేశీయవస్త్రములవలెనే, దేశమందలి నూలు గూడ, ప్రభుత్వమువారిచే నశకరచికొనబడవలయును.
- (7) రాష్ట్రీయ సివిలు సర్ప్లయిన్ డైరెక్టరుల పనియంతయు చేరికగ నుండవలెను.
- (8) ప్రభుత్వమువారు నియమించెడినిపుణుల సలహాను బొందుటకు డైరెక్టరునకు స్వాతంత్ర్యముండవలయును.
- (9) డైరెక్టరునకు సహాయము జేయుటకు డిప్యూటీ డైరెక్టరులు నియమించబడవలెను.
- (10) ప్రభుత్వమువారి తరుణమున చెన్న పురికి వచ్చుట వాంఛనీయము.

నా ఉపన్యాసమును వైవిధ్యముల గూర్చి విస్తరించుచు, జాగరూకతతో వ్రాసితిని. వీటిని తోడిసభ్యులు గూడ సంగీకరించి యుండిరి. మద్రాసు మెయిలుపత్రిక నే నెన్నడును వెలిబుచ్చుని విపరీతమగు అభిప్రాయములను, నాకంట గట్టిపది.”

మెయిలుపత్రిక యికముం డిట్టి కార్యమునకు బూసకుండునని, తలచుచున్నారము.

సైనికుల కభినందనములు

సామాజ్య శాసన నిర్మాణ సభలో, నెట్టి ప్రతికూల వాక్యమును వినబడక నేకగ్రీవముగ గావించబడిన తీర్మానము, పాశీగారి తీర్మానమే. మిత్రమండలి సైనికులు యుద్ధరంగములందంటును. అప్రతిమానమగు విజయముల బడయుచున్నందులకు అభినందనముల చెలుపుచు, గౌరవనీయులగు పాశీగారు తీర్మాన ముపాదించిరి. ఈతరుణమున భారతీయ సైనికులకుంజిత ధైర్యముతో శత్రువులను దునుమాడుచుండుట ఆనందదాయకము. సైనికులలో నైదింట నాలువంతు లొక రంగమునందును, మూడువంతు లింకొక రంగమునందును భారతీయులుండుట సమ్మోదావహ మనియు, మెసడోనియాలో భారతీయ సైనికులు తమ పరాక్రమమును జూపి శత్రువులను పారద్రోలుచుండిరియు, పాశీగారు గుడిపి. సభ్యు లెల్లరు నొకరివెంట వేరొకరు లేచి, తీర్మానమును హృదయపూర్వకముగ నామోదించిరి. ఆంధ్రుల కక్షమున, శర్మగారు తీర్మాన మామోదించుట ప్రశంసార్హము ప్రతి రంగమునందును, మిత్రమండలివారెట్లు విజయముల బడయుచుండిరో వివరించుచు, భారతీయు లీతరుణమున నెట్టి ప్రశంసతో పాల్గొనుచున్నారో, సైన్యాధిపతి గారు వర్ణించిరి. రాజ్యాంగసంస్కరణముల గూర్చి, దేశములో నెట్టి భేదాభిప్రాయములున్నను, సంగ్రామము విషయమై దేశమంతయు నేకాభిప్రాయముతో మెలగుచు మిత్రమండలి విజయమున కత్యుత్సాహము జూపుచున్నందుల, సామాజ్య శాసన సభాకార్యక్రమము వ్యక్తపరచుచున్నది. మిత్రమండలి కిప్పుడు గలుగుచున్న విజయవరంపరలు త్వరలో శత్రువిచ్ఛేదమును పూర్తి గావించు గాక.

దేశీయనాకానిర్మాణము

దేశీయనాకానిర్మాణము విషయమై, యిప్పుడవలంబించబడుచున్న వద్దతి యుద్ధానంతరము గూడ కొనసాగించవలయునని, శర్మగారు తీర్మాన ముపాదించిరి. యుద్ధానంతరము హిందూ దేశము తన వర్తకమును కొనసాగించుటకు అన్య దేశములపై నాధారపడకుండ స్వసామర్థ్యముపై నాధారపడుట అత్యవసరమని, శర్మగారు వివేచించిరి. యుద్ధమధ్యమున ఉక్కు పడవల గట్టుటకు వీలుండ దనియు, కొయ్యతో నాకల గట్టుటకు తాము ప్రయత్నించుచున్నామనియు, ప్రభుత్వము వక్షమున సర్ జార్జి బార్నసుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. శర్మగారి తీర్మానము నున్న దున్నటుల అంగీకరించుటకు వీలు లేదనియు, నాకానిర్మాణ పరిశ్రమ నేవిధమున ప్రోత్సహపరచవలయునో యుద్ధానంతరమున ప్రభుత్వమువారిలోచింతపలెనని తీర్మానమును సవరించుచో తాముగీకరించెదమనియు, బార్నసుగారు తెలిపిరి. శర్మగారు రెండుల కంగీకరించిరి. తీర్మానము సవరణతో సంగీకరింపబడెను.

రూపాయి నోట్లు

రూపాయి నోట్లు ఒకరిచేతనుండి యింకొకరి చేతికి మాటుటలో నలిగి చినిగిపోవుట సంభవించుచున్నది. వీటిని భద్రముగ నుంచుటకు, సర్ విలియము మేయరుగారు శాసననిర్మాణసభలో నొక మూతను తయారు జేయించెదమనియు, దానినిస్వల్ప ధరకు విక్రయించెదమనియు, చెలిపిరి. ప్రత్యేకముగ నొకమూతను తయారుజేయుట భావ్యముగ నున్నది. నోట్లు నలుగుకుండ కాపాడుట కిది పనికివచ్చును. కాని దీనికి వెలను నిరూపించుట భావ్యముగాదు.

బీదప్రజలు వెలనిచ్చి మూతలను గొనజాలరు. ప్రభుత్వమువారు వీటిలో నోట్ల నిమిష్యు వెలువరచవలయును. వీటికి ప్రత్యేకముగ ఖరీదును బెట్టక, నుచితముగ ప్రజల కిచ్చిన గాని, యివి యుపయోగపడవు. నోట్లను ప్రజలు స్వేచ్ఛగ గయికొనుట కిది యొక మార్గముగను. వీటిక్రయముచే ప్రభుత్వమున కేతెంచు లాభమయినను విశేషమండదు. అందుచే ఎల్లర కనుకూలించు మార్గ మవలంబించ ప్రభుత్వము వారిని గోరుచున్నారము.

పుల్లరుగారు: సంస్కరణములు

సర్ బాంఫీల్డ్ పుల్లరు గారు, మాంటాగూ సంస్కరణముల సంగీకరించుచున్నారు గాని, ఆంగ్లేయ నియోజకవర్గముచే నెన్నికొనబడిన ఆంగ్ల దేశీయులచే పరిపాలించబడుటకు భారతీయు లిష్టపడ రనియు, చక్రవర్తిగారి యధికారమును భారతీయులు శిరసా వహించుటచే వారే ఇండియా కొన్నియ కధ్యక్షులుగ నుండవలయుననియు, రాజప్రతినిధి గారికి బంపు ప్రకటనము లన్నియు చక్రవర్తిగారిపేరనే వెడలవలయుననియు, పార్లమెంటునకు ప్రభుత్వకార్యదర్శి గారే ప్రతినిధిగ నుండినను ఇండియా కొన్నియ మాత్రము చక్రవర్తిగారిదై యుండవలయుననియు, పుల్లరుగారు రభిప్రాయ మొసగినటుల, మెయిలు పత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఆంగ్ల దేశీయులలో, సంస్కరణముల గూర్చి చిత్రవిచిత్రవాదములు వెడలుచున్నందుల కిది యొక నిదర్శనము.

పార్లెలుకు పోస్తు

1-వ నవంబరునుండియు, పోస్తుద్వారాకుంపు పార్లెలులకు 2 అణాల రేటుకు 40 తులముల బరువు సంగీకరించుటకు మాటుగ 20 తులముల బరువు మాత్ర మంగీకరింపబడు నని, ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించిరి. ఈ ప్రకటనోద్దేశము, పోస్తుల పార్లెలు సర్వసును తగ్గించుటయే యని, తెలుపబడినది. రైల్వేరేల్లును, తెలిగ్రాముల రేల్లును హెచ్చించుట వలన, ఎట్టి లాభము గలిగినదో తెలియదు. ఈ కఠపు దినములలో పోస్తులు సౌకర్యములను గూడ తగ్గించుటవలన, ప్రజలకు గలిగెడి యిబ్బంది మితిమీరును. యుద్ధకారణముచే, అసౌకర్యముల సకేకములను ప్రజలు సహజముగ భరింపవలసి యుండగ, వాటికి తరచుగ వాటినిగూడ ఖోడుజేయుట భావ్యముగ గన్పట్టదు.

తాలూకాబోర్డుల నియోజకవర్గము

తాలూకా బోర్డులకు యూనియనుల నుండి సభ్యుల నెన్నికొనవచ్చునా యని, జిల్లా బోర్డు తాలూకాబోర్డుల యభిప్రాయము ప్రభుత్వము వారిచే నైకొనబడెను. ఈ బోర్డులలో చాల వరకు, అట్టి ఎన్నిక నామోదించినవి. సేలము, చిత్తూరు, గంజాము, దక్షిణార్కాడు, అనంత పురము, కర్నూలు, మలబారు, విశాఖపట్టణము, గంటూరు, రామనాడ్, తిరుచనాపల్లి, బళ్లారి, జిల్లాబోర్డు లీ సూచన సంగీకరించెను. కోయంబత్తూరు, ఉత్తరాంధ్రా, మధుర, తంజావూరు జిల్లాబోర్డు లంగీకరింప లేకు. నెల్లూరు జిల్లాబోర్డు వారెట్టి యభిప్రాయమును చెలుపలేదు. జిల్లా బోర్డుల తాలూకా బోర్డుల యభిప్రాయము లన్నియు, ప్రభుత్వమువారిచే నిపుడు ప్రకటించబడెను.

సామ్రాజ్యశాసనసభ.

నాకానిర్వాణము

ఈనెల 25-వ తేదీన మరల సభ జరిగినది. గౌ॥ లవెం దను గారధ్యక్షత వహించిరి. నాకానిర్వాణమును గూర్చి గౌ॥ శర్మ గారు ప్రసాదించిన తీర్మానమును గూర్చి చర్చ జరిగినది. ఆ తీర్మానమునకు గౌ॥ బార్మనుగారు కొంత సవరణలు చేసిరి. "అనగా అధ్యక్షులు... కలిగియుండు ఈ తేజమున నాకానిర్వాణ శక్తి కలుగుట ట్లభివృద్ధి చెందునట్లు నను విషయమును గూర్చి దొంగిలించువారు విచారించుటకు పాత్రులై" అను నీ సవరణలు గౌ॥ లవెం దనుగారు సభకు సమర్పించిరి. గౌ॥ శర్మ గారు రంగీకరించిరి; సభివా రామోదయిరి.

సేనల సభివందించుట

గౌ॥ మేఘగారు

ప్రపంచచరిత్రమునం దెన్నడుగూడ

గౌ॥ లవెం దనుగారు

తీర్మానము నుపసాదించుటతో మీరు ప్రారంభింపవలెను.

గౌ॥ మేఘగారు

నేను చివరకు తీర్మానము నుపసాదించి యుగించియుండును. "అన్నిరంగములందు నత్వంతి ప్రశంసనీయునుగ పోయెను విజయములను బడయుచున్న మిత్రమండలి సేనల సేన సభ వారభిసంధించుచున్నాను" అను తీర్మానమును సభివా గామోదయించెనని నేను కోరెదను. ప్రవాళమును విజయమునందలి సురాళమును ప్రోత్సహించుటచే ప్రపంచచరిత్రమును గుర్రకొమ్మను ముసలది. సవీరులగు హమ్మలు చిన్న రాష్ట్రములకు దెల్లియునుగూడ ప్రవేశించి ఖడ్గమును అగ్నివ్యాలును విచ్చలవిడిగ ప్రయోగించి పట్టణములను గ్రామములను తగులదెట్టిరి. ప్రస్తుతికాలముందు రాష్ట్రములు ప్రజాపాలితములు-సర్వస్వసామ్రాజ్యము-నిరంతర రాజ్యములు-గ విభజింపబడియున్నవి. ఆకయాలో నొకటియు యూరోపులో రెండును ఆమెకాలో నొకటియును ప్రజాపాలితములు గలవు. ఇవియున్నయును మిత్రమండలి పక్షమున నే యున్నవి. అసియాలో నొకటియు (జపాను) యూరోపులో రెండును (ఇంగ్లాండు - ఫ్రెంచి) సన్నిధింప రాజ్యములు గలవు. ఇవియును మిత్రమండలి పక్షమున నే యున్నవి. ప్రతిపక్షమునన్న దేశములెన్ని నీరంతుకేశకములు వెనుకచేరిన పాపముల ఫలమునిపుడు రహ్య అనుభవించుచున్నది. స్వాతంత్ర్య ప్రేమలగు వారంద యొక పక్షమునందుకుటవలన మిత్రమండలి పక్షము ధర్మపక్ష మని ఎల్లవారికిని స్పష్టము కాకపోదు. మిత్రమండలి సేనలసామర్థ్యము వలన యుద్ధానసా ప్రారంభము గోచరమగుచున్నది. ప్రాచ్యరంగములందు మహాప్రభలగు శత్రువృత్తామును మిత్రమండలి వారు వెచ్చదిగ భగ్న మొనరించుచున్నారు. విడిదనమును అనుకూలవాద లభింపగా వివచ్చుచున్నది. వెలస్టీసురంగమున చాలమంది పట్టుకొనబడియు మంచివార్త నేడుదయమున వివచ్చిరి. సర్వధర్మములు మిత్రమండలి పక్షముననున్నవి. ధర్మమునకు జయముకలుగుట నిశ్చయము. ఒకరంగము నున్న సేన లో రెండు వంతు ను ను కయొక రంగము ను కలిపి వంతు ను భారతీయుల ని వి నుటకు భారతీయుల తంతయును సంకల్పించ గలుగుదురు. మోసి డోనియాలో భారతీయులు పోతమున పోల్చునది. శత్రువులతో సేనముగ పోరిపోవుచున్నాను. మిత్రమండలి సేనల సామర్థ్యమువలననే ఇండియాదేశము ముక్తముగా యుద్ధోపద్రవములను లోను గాకుండ నున్నది. ఈయోధుల ధైర్యసాహస చర్యలను భావసంతతివారు కృతజ్ఞతతో స్మరించుచుండునగాక.

గౌ॥ బెర్రెగారు.

ఈ తీర్మాన మేకగ్రహముగ నామోదించబడునని నేను తలంచెదను. దీనిని పంజాబు రాష్ట్రము ప్రతినిధి యుపసాదించుట చాల సమచిత్తముగా నున్నది. ప్రస్తుతియు గ్రహస్థితి అనుకూలముగా నున్నది. 25000 వందల 250 ఫిరంగులను మిత్రమండలివారు పట్టుకొనిరను మంచివార్తను మనకు తెలిపిరి. ఇట్టి విషయప్రశ్న ప్రపంచమున విడిదగ కెన్నడును కలుగలేదు. కృత్రి సాంప్రదామికత్వమునకు విజయము కలుగునా? భారతీయులు గూడ యుద్ధమున బాల్మోకుట చాల సంతోషకరము అంగ్ల పత్రికలలో కొన్ని వ్రాయువ్రాక లాక్షపణీయములుగా

నున్నవి. విప్లవకారులు వందల సంఖ్య నున్నవో రాజభక్తులు 80 కోట్లమంది గలరు. ఎవరో కొద్దిమంది యువకుల దుష్ప్రవర్తనము నాధారము చేసికొని రాజకీయాభివృద్ధికి భంగము కలిగింపరాదు.

గౌ॥ కమల్ గారు

నేనీ తీర్మానమును మహాపూర్తిగా నామోదించుచున్నాను. మన శత్రువులు మా పురాణములలోని రాక్షసుల వంటివారు. కాళీదేవి (స్వాతంత్ర్యదేవత) కిని రాక్షసులకును పోరు జరుగుచున్నది.

గౌ॥ కిం కేడుగారు

అన్నిరంగములందును ముఖ్యముగా మెనపాటేమియా వెలస్టీసురంగములందును భారతీయ యోధులు ధైర్యధైర్యముల నర్పించుకొని కనబరిచి ఇండియాదేశపు ఘనవిఖ్యాతిని లాగుగా నిలువదెట్టిరి.

గౌ॥ కృష్ణ సాహెబుగారు.

దేశమవారి పక్షమున నే నీ తీర్మానమును బలపరచుచున్నాను. కాంతి సంపన్నతలును ఇతరాశీయులును మిత్రమండలి వీజయునైననే ఆధారపడి యున్నవి. కాన దేశభక్తులందరును ప్రాకృత్యము దేశములందలి యుద్ధరంగముల యందే దృష్టికుంచియుండిరి. గత రెండు నెలలకుండియు మంచివార్తలు వచ్చుచున్నవి. కొన మనవందనములను మిత్రమండలి సేనలకు తెలుపవలెను.

గౌ॥ ఐరను సైదు గారు.

వైసికుల సామర్థ్యము నానాటి కధికముగ వివరింపబడుచున్నది. మన సంకలమును మన మిదివరకే తెలిపియుండ దగినది. వాసంఘమువారి పక్షమున నే సంగీకరించితిరి.

గౌ॥ సద్దాసు ముందరసింగుగారు.

భారతీయ యోధు లొనరించిన ఘనకార్యములు భారతీయులకుతాహమున కలిగించును. ఈయుద్ధమున విజయము కలుగుటకు గాని భారతీయులు సర్వమును సమర్పించుటకు సంసిద్ధులు కావలెను.

ఇతరులు.

గౌ॥ షర్ ఫజుల్ హుస్సేన్, గౌ॥ హాను, గౌ॥ మీర్ అస కాల్, గౌ॥ నువ్వలు, గౌ॥ సుప్రగారు గూడ ననుమతించిరి. ధర్మసంరక్షణార్థము పోరుచున్న యోధుల సంతకొనియాడినను తీరదని గౌ॥ సుప్రగారునిరి. బంగాళా జమీందారుల పక్షమున గౌ॥ కాసిం బహారు మహారాజుగా రనుమతించిరి.

గౌ॥ సర్ క్లాసుకొలుగారు.

మిత్రమండలి విజయమును భారతీయులు పూర్తిగా గ్రహించిరాయని సంకలించుచున్నాను. ఇండియాదేశమునకు యుద్ధ సంబంధమును చిక్కుతేమియును కలుగలేదనియే యనవచ్చునగాన విజయ సమగ్రతను వారు పూర్తి గ్రహించి పజాలి యుంచెను. పాలిత దేశములందు జర్మనులెట్టి పరిపాలనము నేర్పలు పగోరినదియు బహిరంగ వినిరూప వా బృ య ము ల వ ల న భారతీయులు బాగుగా తెలుసుకొన గలిగియున్నారు. మధ్య ఆఫ్రికాలో జర్మనుల విధానమునబట్టి యిది స్పష్టము కాగలదు. జర్మనులు బాద్షాను నాక్రమించిన పిమ్మట ఇండియాను గూర్చి చేయదలచినదానిని స్పష్టముగా తెలిపిరి. ఆఫ్రికా దక్షిణ పశ్చిమ దేశమున వారిల్లు చేయదలచినదియును మనమెరిగియున్నాము. ఈ యుద్ధ మలిదారుణముగా నున్నది. యుద్ధప్రారంభమునకు చాలకాలము పూర్వమే జర్మనులు విశ్వవిజయ సంకల్పముతో మారణ యంత్రముల నాయత్త పరుచుచుండిరి. 4 నవంబరుల యుద్ధముగడచినది. ఇప్పుడు విజయముకలుగు నూచనలొకన బడుచున్నది మనమానందించుచున్నాము గాని మనసంతస మమితము కాగూడదు. ఏలన విజయము లభించుట.కింకను దీర్ఘ కాలముపట్టవచ్చును. విజయము కలుగువరకును సుస్థిరముగ తోడ్పడుటకు భారతీయులు సంసిద్ధులు కావలెను.

గౌ॥ కామ్రెగారు రనుమతించిరి.

గౌ॥ భాను జుల్పికరు ఆలీఖానుగారు

కయిజరును అతని సేనానుయాయు అడిగిన ప్రశ్నకు రణరంగమున మిత్రమండలి సేనలు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

గౌ॥ శర్మగారు

నేను చెన్నరాష్ట్రవాసుల పక్షమునను ముఖ్యముగా ఆంధ్రులపక్షమునను అనుకరించుచున్నాను. నేను 1914 లో దీనినిగూర్చి యుపన్యసించితిని గాని అప్పుడు నేను నూచించిన రీతిగా నింతతరలోనే జరుగగలదని నేను తలచియుండలేదు.

ధర్మ సంరక్షణార్థము ప్రాకృత్యము దేశమోనును కలసి పోరుట చాల సంతోషప్రదము.

గౌ॥ జిన్నా గారు

ఈయుద్ధమున విజయము కలుగుటవలన చిన్న దేశముల భద్రస్వాతంత్ర్యములు స్థిరపడును గాన నే యుద్ధాంధమునండి యు భారతీయులందరును గూడ సామ్రాజ్యభక్తితో పంజేసిరి.

గౌ॥ వటేలుగారు

బొంబాయి రాష్ట్రమువారి పక్షమున ననుమతించి మాం పేగూ - మెయ్యుఫర్డు ప్రభువుగార్ల నివేదిక మునందలి చివర భాగమును చదివిరి.

గౌ॥ సేనాధిపతి గారు.

ఈ తీర్మానము యుక్తకాలమున ముపసాదించబడినది. గత రెండువారములనుండియు మిత్రమండలి నిరంతర విజయములను గూర్చిన వార్తలే విసవచ్చుచున్నవి. (హార్షము) ప్రాన్సులో మిత్రమండలివారు జర్మనులను వెనుకకు తరిమిరి. జర్మనులకు సైన్యమును ఫిరంగులనుగూడ నర్పించుకొని కోల్పోయి గత మార్చిలో వారు ఆపస్కందనమును ప్రారంభించిన ప్రజ్ఞతమునుగూడ నతిక్రమించి వెనుకకుపోయిరి. ఇటలీలో ఆస్ట్రియావారిని స్థావ్రునది యనలకు తరిమి వారు మరల నింతలో నవస్కందనమును ప్రారంభింప పిలువబడెద చేసిరి. ఆస్ట్రియావారి కపరిమితమగు సైన్యము కలిగినది. సలూనికాలో గత 10 దినములలో నపారములగు విజయములు కలిగినవి. ఇప్పుడు గ్రీసువారు తమ సామర్థ్యమును చాపుచున్నారు. యుద్ధారంభమున సెర్బియావారికి చాల యొత్తిడికలిగినను వారు మరల కోలుకొని ఆస్ట్రియమునకుపోయెను. వెలస్టీసులో మనకు కలిగిన నిరుపమాన విజయములవలన మన సేనల నెరించిన తురుమ్మ సేనలు నాశనమయ్యెననియే చెప్పవచ్చును. వైసికులను ఫిరంగుల నధికముగ పట్టుకొనినవార్తలు మనకు తుణుకులును రైటరు వలన తెలియుచున్నవి. ఈ రంగమున క్రొత్తగా పేర్పరుపబడిన భారతీయ సేన ప్రతాపమును కనబరచుచుండుటచే ఈ వార్తలు మనకు ముఖ్యముగ సుత్సాహకరములుగా నున్నవి. (హార్షము) మన మిట్టి తరుణమున నిట్టి తీర్మానమును ముఖ్యముగా చేయవలెను. గాన దొరతనమువారి పక్షమున నే నామోదించుచున్నాను. (అధికముగ హార్షము) సభ్యులందరును లేచి నిలువబడి హర్షధ్వనులతో తీర్మానము నామోదించిరి.

స్వరాజ్యసంఘ ప్రతినిధు లొంగ్ల దేశమున కేగుట.

గౌ॥ పటేలుగారు.

దేశీయ మహాజనసభ, మహామృదీలు, సభ, స్వరాజ్య సంఘముల ప్రతినిధులు త్వరిత లో ఆంగ్ల దేశమున కేగుటకు పిలువనట్లు దాని ఆంశ్యకతను బాగుగా నిరూపించుచు ఇంగ్లాండు దొరతనమువారికి వెంటనే వ్రాయవలెను. ఈ సంఘములు ప్రతినిధులను పంపుటకు నిశ్చయించెను. పంపుటకు గూర్చి భిన్నాభిప్రాయములు తేవుగాని కాలనియమును గూర్చి అభిప్రాయ భేదము కలదని గత ఫిబ్రవరినెలలో రాజ ప్రతినిధిగారు నుడివినవిషయములను పటేలుగారు పేర్కొనిరి. దేశీయమహాజనసభ స్థాయిసంఘమువారు ప్రతినిధులను పంపుటకు నిర్ధారణచేసుకొనిన మర్చి 1917 దినముల కట్టి ప్రతినిధులకు పంపగూడదని అధికారులు నిశ్చయించిరి. అందులకు స్వరాజ్య సంఘములు రెండును గూడ నంగీకరింపలేదు. ఏపిలునెలలో రెండు ప్రతినిధివర్గములు బయలుదేరెను. ఒకటి జిబ్రాల్టరు వరకును మరియొకటి సింహళమువరకును వెల్లి వెనుకకు మరలవలసినచెప్పును. చక్రములవారు ప్రయాణపుచిట్టను బడసిరి గాని ఇంగ్లాండు దొరతనమువారు వానిని రద్దుచేయ నిశ్చయించిరి. ఈ వర్గములు ఇండియాకు రచ్చినపుడే డాక్టరు నాయరు గా రాజోగ్య సంపాదనమునకు చిటిగి బడసి ఇండియానుండి వెల్లిరి. సంస్కరణములు ప్రకటించబడిన పిమ్మట డాక్టరుగారి వాగ్దానము తొలగింపబడినది మరల బొంబాయిలో దేశీయ మహామృదీయసభలు జరిగినవి. ప్రతినిధిసంఘముల నొంగ్ల దేశమునకు పంపుటకు నిశ్చయించబడినది గాన ప్రభుత్వమువారి భాదమును గ్రహించుటకు నే నీ తీర్మానము నుపసాదించితిని.

గౌ॥ కనర్ గారు.

గౌ॥ కనర్ గారు తమ ప్రయాణమును గూర్చిన వివరములను తెలిపిరి. నేను మారని కానిరలే మరలిరావలసి వచ్చినందులకు చాల వింత కలిగినది. సంస్కరణములను గూర్చిన చిర్చలందనగరమున జరుగునపు డన్నికత్తలవారును గూడ తమ అభిప్రాయముల నరకు వెల్లిడించుట యవసరము గాన ఈ తీర్మాన మామోదించబడవలెను.

గౌ॥ విన్సెంటుగారు.

పటేలుగారి ప్రశ్న సమచిత్తము నాకు తెలిసి సంతకరకు నేను విషయములను వివరించెదను. గతమార్చి నెలలో

గుంటూరునుండి రయతులపడి:— ఈ నెల 18, 19
 2 తేదీన గుంటూరుజిల్లా అసోషియేషను తెనాలి, కపల్లి
 తాలూకాల సంఘములవారి యాజమాన్యముక్రింద గుంటూరు
 నుండి రయతుల బహిరంగపరచి తెనాలిలో జరిగింది. 1918 ను
 18 వ జూలై తేదీన శ్రీ మద్రాసు గవర్నమెంటువారు గో
 దాని చిహ్నాద్వైత్యాలలోని మెకకథూముల నీటితీరునకు అభి
 వ్యక్తి చేయ నిశ్చయించి ప్రజాభిప్రాయమును తెలుపుకొనవల
 యునని తోటివ నెం 845 ను ప్రకటన చేపరిచిరి. ఈ నిశ్చర
 ను దహించబడిన ప్రకారము శ్రీ గూరించవ మైనది. “ఈ జిల్లా
 లోని భూమిపత్తులు నీటితీరునకు ఇరిగేషన్ అమితభారముగ
 నున్నందున ఇక నీటితీరువ యేహిత్రము ఎదుర్కరచేసినచ రయ
 తులు భరింపజాలనియు నీటితీరునకు నెంపకముచేయ ప్రభు
 త్వముచా రుద్దేశించుట మిథల అనాలోచిత మరియు ప్రజల
 నిష్టములకు ప్రతిఘటనలు గవనింపక ప్రభుత్వముచా రిట్టి పనికొన
 బూనికొ పజలనుంద సంతృప్తియు కలవరయు ప్రబలమగుననియు
 నిశ్చయించి అభిప్రాయపరుచు అట్టి అసంతృప్తుల యొక్కయు
 కలవరయుయొక్కయు ప్రాబల్యమున కెవమియకుండుటకై
 ప్రభుత్వమువారిని వినియతూర్వకముగ వేడుకొనుచు నీటితీరు
 వను జాస్తిచేయు సుద్దేశ్యము నిరమించ ప్రార్థించుచున్నాము.

విశాఖపామహాసంగ్రహము

ద్రవ్యము పరిశీలన

అంగండు

అంతర్గతములు.

అండక, సెప్టెంబరు 23:—20 వేల మంది యధ్యక్షుల సంఘములను మిత్రమండలి నావికులు అంతర్గతములను మడిసిరి. వీరిలో 15 వేల మంది బ్రిటిషువారు. జర్మనులను జర్మనుసాను గ్రులను బహిష్కరింపవలె నని తీర్మానింపబడినది.

ప్రాశ్న

దాడి

అండక, సెప్టెంబరు 24:—(సాయం 4-15 గంటలు) సెంటుక్వింటిస్ ప్రదేశములోను, ఎయిలెట్టి, ఎయినుకు మధ్య కేటెక్సులపారు తీరముగ రాత్రి జరిగిన పరాసువారు తెలుపుచున్నారు. దేర్తిను ప్రదేశమును మేము రెండుదివసలు దాడి సల్పినాము. బట్టి-దూ-మెస్సి అదగ్గర 40 మంది క్రైస్తులను బండిలుగ గొంటిమి.

శత్రుముట్టడి ప్రతిహతముగులు

అండక, సెప్టెంబరు 24:—(సాయం 1-20 గంటలు) తొమ్మిదివేల ముగ్గురు మాకనకూలముగ యధ్యక్షులు జరుగుచున్నదని బ్రిటిషువారు ప్రకటించుచున్నారు. ఇచ్చట మేము జనులను ముందు కేగుచున్నాము. లెజిస్లేషన్లు పాలముకు తర్రముగ చిన్నయధ్యక్షులు జరిగినది. ఇందు శత్రువులను లన్నిటిని ప్రతిహత మొనర్చినారు. కొంతమంది శత్రువులు మాచే జిక్కిరి. రాత్రి గాల్వెల్లకి ఆత్మీయులుగ మాక్రొత్త స్థానములపై శత్రువులు దండుచిడిసిరి. గొప్ప ఫిరంగుల సహాయముతో పోరునల్పిరి. కాని ఈముట్టడి అంతయు సంపూర్ణముగ ప్రతిహతమైనది. మా పంక్తి ఎచటను చెక్కుచెదరలేదు. మొయివచ్చు తుర్రముగ మాస్థానములను కొంచెము బలపరుచుకొంటిమి. రాత్రియందు సమరమొనర్చి పూర్వాపరికి దక్షిణముగనున్న పూర్వపు బ్రిటిషుపంక్తిలో కొంతభాగమును మరల స్వాధీనము చేసికొంటిమి. బెల్లిండ్లమునుకు పడమరకు న్యూకాపిలుకు తూర్పుకు శత్రుదాడులను నివ్రుయోజనముగ చేసి వారిని పారదోలినారు. స్కార్పిన్లకి పడమరకు దక్షిణముకు శత్రువులుక్రొత్తగ మరల దాడినల్పిరి.

జయప్రదనుగు మిత్రమండలియధ్యక్షులు.

అండక, సెప్టెంబరు 24:—(సాయం 10-15 గంటలు) బ్రిటిషువారి టెలుపుచున్నారు. సెంటుక్వింటిస్ (ప్రాంతమున పరాసువారిలోకలిసి జయప్రదముగ పోరునల్పినారు. ఓమిగ్గునునది చుట్టుప్రక్కలనుండి దక్షిణముగ 4 మైళ్ళదూరమున బ్రిటిషువారు సమరమొనర్చిరి. ఈరణముఖమందు విశేషముగ విజయము చేసినది. 800 క్రైస్తులను బండిక్కుతులుగ జేయబడిరి. సీలెస్సె చుట్టుప్రక్కలశత్రువులు బలహీనముగ నిరోధించుచున్నారు. వీరినిఎదుర్కొని వెనుకకు మరలించుచున్నారము. ఇచ్చటయధ్యక్షులు జరుగుచున్నందుని ఎఫ్దగ్గర జరిగిన యధ్యక్షులను ఈశాన్యముగనున్న మాస్థానములను కొంచెము బలపరుచుకొంటిమి.

13 క్రైస్తువిమానములు కూలుట.

వైమానిక కార్యమునుగూర్చి ఇట్లు తెలుపుచున్నారు:—సాయంకాలము వాతావరణము అనుకూలపడినది. కాని శత్రువులంత చురుకుగ పోరలేదు. 8 క్రైస్తువిమానములను నాశనము చేసినారు. మాడింటిని నివ్రుయోజనముగ జేసినారు. మాకమాని ధ్వంసం యంత్రములచే క్రైస్తు విమానములను రెండింటిని నేలకూల్చినారు. బ్రిటిషు విమానములు నాలుగు కాన్సింగులులేను. పగలు 1½ టన్నుల బొంబులను బరపినారు. రాత్రి 17½ టన్నుల బొంబులను క్రైస్తువిమాన కాలలపై బరపినారు. మా విమానములన్నియు సురక్షితముగ జేరినవి.

నాకాదళ ఏమానదాడులు

అండక, సెప్టెంబరు 23:—ఈనెల 17, 21 వ తేదీల మధ్య బ్రూకెన్ స్కాఫ్తాస్థానముల మీద, 8 టన్నుల బొంబులను 4 మారులు బరపబడినవి నాకా సంఘమువారు తెలుపుచున్నారు. 6 క్రైస్తువిమానకాలలను బొంబులతో ముట్టడించిరి, 6 క్రైస్తువిమానములు నాశనము చేయబడినవి. 5 విమానములు

నివ్వబోయినందున కేయబడి క్రిందకు బాకదోలబడినవి. మా విమానములు 8 కనిపించుటలేదు. మూడు విమానకాలలు మండి పోయినవి.

బ్రిటిషువారు క్యాటిలాటకు పడమరకు ముందు కేగుచున్నారు. సెంటుక్వింటిస్ వశపరచుకొని సెంటుక్వింటిస్ నకు దక్షిణకు పరాసువారు ఓయిబాదగ్గర విజృంభించుచున్నారు. ఈ తర్రమునుండి లాస్సేరిని చుట్టుముట్టి వశపరచుకొనుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. మ్యాసిడోనియాలో మిత్రమండలివారు శరవేగమున ముందు కేగుచుండుటచే ప్రతి తర్రు అసాయము వాటిల్లనున్నది. రాత్రి వాచలియందు గూడ అసాయము కల్లునట్లున్నది. చిందరవందరగ బల్లెయనులు పారిపోవుటచే ఆయధములను నేలవైచిన ఆయిదు బల్లెయను కటాలములుజర్మనుల మరఫిరంగులచే హతమొనర్చబడినవి. రాకపోకమార్గములన్నియు భేదించబడుటచే బల్లెయనులు తిండిలేక మాడిపోవుచున్నారు. మిత్రమండలివారు విజయపరంపరలచే పురికొల్పబడినవారై మనోవేగముతో రణరంగమున పోరుచున్నారు.

పరాసు-బ్రిటిషువిజయములు.

అండక, సెప్టెంబరు 24:—బ్రిటిషుకవిగములనుండి రూటరునితేఖకు డిట్లు తెలిపినవి. గతసాయంత్రము నేటి యుద్ధము సెంటుక్వింటిస్ తుర్రముగను, దక్షిణముగను చాలమారము పోరుజరిగినది. సెంటుక్వింటిస్ రస్తాదగ్గర నున్న విన్వెస్-డి-దాటకోలో పరాసువారికి గొప్పజయము కలిగినది. వాల్సును తుర్రముగ పోరుచున్నప్పుడు, పోకోట్రుట్టవరకు చొరబడితిమి. ట్రియనోయికి తూర్పుకున్న స్థానముండుగూడ ప్రవేశించినారు. సెంటుక్వింటిస్ కాల్యదగ్గర నున్న జర్మను రక్షకస్థానములకు సమీపముగ నున్నది. ఇంతవరకు 700 మంది పరాసు-బ్రిటిషువారిచే జిక్కిరి.

బ్రిటిషుపంక్తి బలపడుట

అండక, సెప్టెంబరు 24:—హిందెంబర్ల పంక్తియందర నున్నను పంక్తిని బలపరుచుకొనుటకై సెంటుక్వింటిస్ తుర్రముగను వాయవ్యముగను బ్రిటిషువారు ముందుకేగిరి రూటరు తెలుపుచున్నాడు.

సెంటుక్వింటిస్కుపడమర క్రొత్తవిజయము

అండక, సెప్టెంబరు 25:—(ఉదయము 5-10 గంటలు) గతరాత్రి పరాసు వారిట్లుప్రకటించుచున్నారు:—సెంటుక్వింటిస్కునుకు పడమరకు పరాసువారు బ్రిటిషువారిలో కలిసి క్రొత్తగ ముందు కేగిరి. శత్రువులు ఎంత ప్రయత్నముగ నిరోధము జూపినను మేము ప్రాంత సిల్ సర్కిల్ సిని బట్టుకొంటిమి. దాలకో గూడ మావశమైనది. దక్షిణముగ గిఫికోర్టువడమటి సహాయులను చేరితిమి. 500 మందిని బండిలుగ గొంటిమి. కొన్ని మరఫిరంగులు మావశమైనవి. వైరయన్న ప్రదేశమందును, వెస్టేరణముఖమునను దారుణముగ జర్మనులు ముట్టడినల్పిరి. ముందుభాగములయందు కొంచెము చొరబడిరి. కాని మరు ప్రతియధ్యక్షులపై మాపంక్తిని సంపూర్ణముగ ఏర్పరుచుకొంటిమి. మూడు పటాలములకు జేరిన 60 మంది క్రైస్తువులు మావశమైరి.

బార్డను కిరుప్రక్కలను మేము కొన్ని ఏర్పాటుల నెరవేర్చుకొనుటకు మావశకమైనవలు సహాయపడుచున్నవని తురుష్కులు తెలుపుచున్నారు.

టర్కీ

విరిషు ఇండియనుల ముట్టడి

అండక, సెప్టెంబరు 19:—నాల్గుమరస్తాకు పడమరకు విరిషు ఇండియనులు ముట్టడినల్పిరి. దివ్యముగ పోరుచున్నారు.

పల్లెయిను సీతీగతులు

అండక, సెప్టెంబరు 22:—బార్డను కడ్డుగ ఆయిట్లు ప్రక్కల శత్రువులు మొండిగ రణరంగమున నిలబడియున్నారు. పడమటిభాగమున అంతయు భేదించబడినది. మిత్రమండలి పంక్తి 2.30 తుర్రముఖముగ కేగుచున్నది. ఇంకొకటి

బార్డను ముఖముగ పోవుచు తురుష్కులలో నెదుర్కొనుచున్నది. మాకు నష్టములు అతిస్వల్పము.

18000 క్రైస్తువులు చిక్కుట.

పల్లెయినులో ఇంతవరకు బ్రిటిషువారికి 18000 మంది సైనికులు, 120 ఫిరంగులు వశమైనవని రూటరు తెలుపుచున్నాడు.

తురుష్కులు ఇరుప్రక్కలను చిక్కువడుట

అండక, సెప్టెంబరు 23:—బోర్డనుపై పునకు పారిపోవుటకు అనువకు తురుష్కుల రస్తాన్ని మునిరోధించబడినది. నాజరత్తు తెలుసాకో, మ్యాగకుదగ్గర తుర్రాలు బంధించబడినవి. ఎల్లాకుదగ్గర నాల్గుమరస్తా భేదించబడినది. పడమరకున్న తురుష్కులు మిత్రమండలివారిచే చుట్టుముట్టబడిరి. వీరి కేకలు ములు, ఫిరంగులు, ఆహారపదార్థములు ఆస్తియు మిత్రమండలి వశమైనవి. 20-వ తేదీని బార్డనుకు బదులుగ 18 వేల మంది సన్నీలలోపారు సైనికులుగలరు. ఇందులో కేకఫ్ఫీదళములు, మరఫిరంగిదళములు చేర్చబడలేదు.

ఆలెంబీసేనాని విజయము.

అండక, సెప్టెంబరు 23:—పల్లెయిను కవిరములనుండి మ్యాసిగా టెల్లు తెలిపినవి:—ఎకరికి తెలియకుండగ ఆలెంబీసేనాని కేకఫ్ఫీదళములతోను, ఆశ్విక దళములతోను క్రైస్తులపై వారంతుక స్థానముల నన్నిటిని ధ్వంసముజేసెను. రాత్రియందు యధ్యక్షులపూర్వము వీరి సైన్యములు బయలుదేరి శత్రువులకు కనపడకుండగ ఆచెట్టుచాలున, పొదచాటున దా కొని పోరదొడంగినవి. ఆశ్వికదళములు అత్యధుభతముగ సమర మొనర్చినవి. బ్రిటిషు, ఆస్ట్రేలియను, ఇండియను సైన్యములు ఇందుపాల్గొనినవి.

విజయఫల విచక్షణ.

అండక, సెప్టెంబరు 23:—ఇంతవరకు ఏ రంగమునను ఇట్టి విజయము లభింపలేదు. ఆలెంబీ సేనాని దివ్యముగ ఆశ్విక దళముల సుపయోగించిరి. ఈ తర్ర పల్లెయినునుండి శత్రువులను అవలీలగ ఆలెంబీగాకు తొలగించగలరు. తెలుసాకోనుండి ద మాస్థానమువరకు పోవు యిసుపదారిలోగొనెదరు. ఈప్రకారము దక్షిణసిరియాలోనున్న తురుష్కుల యిసుపదారులన్నియు ఆంగ్ల పరాసులవశముగను. కాకోస్టాంటిన్లోపిలు సోఫియాలోను ఈ తురుష్కుల యధ్యక్ష తెలిసిన కల్లోలము కలుగును. పరిషియా, కాకసునులలో తురుష్కుల యుద్ధమందనము ఆపి వేయబడును.

పత్రికావ్యాఖ్యలు.

డెయిలీ టెలిగ్రాఫు:—జనరలు ఆలెంబీగారు తమ విజయము వలన ఆల్బోనును సామ్రాజ్యమున కంతకును చిమ్ము తెట్టిరి.

మార్నింగుపోస్టు:—ఏయుక్తిచే నైనను తురుష్కులను జర్మనుమిత్రుల నుండి విడదీయవలయును.

ఆలెంబీగారి విజయమును కొనియాడుచు సాన్స్భోముడు ఆభినందనవార్త నంపిరి

తురుష్కు సైన్యావస్థ:—శివారుచునాదు పల్లెయిను నుండి రూటరు విశేషముడిట్లు తెలిపినవి:—పల్లెయినులో తెలుచట్టు తురుష్కులు అందరును నశించిరి. పల్లెయినులో తురుష్కు సైన్యము చాలవరకు నశించినది. బార్డను కావల ప్రక్కలను తిక్కిన తురుష్కు సైన్యము పారిపోవుటకు ఎట్టి విలువలేదు. బార్డకోకేల ప్రక్క తురుష్కు సైన్యములలో 7, 8-వ పటాలములు కలవు. దీనికి ముస్తఫాకా మాలోపాసా, దీవిద పాసా దీనికి సేనాధిపతులు. వీరు ఆలెంబీ సేనానివలన గొప్ప పరిభవమును బొందిరి. తురుష్కు సైన్యములు చాల విషమవస్థయందున్నవి. ఘోరనష్టముల పాలైనవి. నష్టము పూరించుకొనుట అసాధ్యము. కాకోస్టాంటిన్లోపిలులో ప్రజలందరును పల్లెయిను తురుష్కులవస్తకు విన్నతోడనే గడ్గోలపడుదురు. ఇచ్చట జర్మను యధ్యక్షమునకు వ్యతిరేక్తముగ కొంతమంది పనిచేయుచున్నారు.

వెలస్సీనురంగము

అండక, సెప్టెంబరు 23:—25 వేలమందిని 260 ఫిరంగులను పట్టుకొంటిమిని లెక్కవలన జేరినది.

హుస్సేనురాజుగారిసేన.

అండక, సెప్టెంబరు 24:—బోర్డనుకు తూర్పున శత్రువులు హెడాజా తెలువకు పోవుచున్నారు. ఆస్ట్రేలియా న్యూజిలండు, వెస్టు ఇండియా, యూరప్ సేనలు వారిని తరుముచు చాలమందిని ఫిరంగులను పట్టుకొని ఎనాల్లును చేరెను. ఈ తర్రమున మి ఆశ్వికదళము హైపా ఆక్రేటును పట్టుకొనెను. 25 వేల మంది పట్టుబడిరి. హుస్సేను రాజుగారి ఆరణుసేన మాను శూక్రమించి అమాను వంతుపోవుచున్న క్రైస్తుసేనను గావించెనెను.

లండను, సెప్టెంబరు 28:— ఇంతవరకు యుద్ధమునందు పాల్గొనక గల 25 వేల మంది తురుష్కలు బండిలుగ గొనబడిరి. మార్గమున తురుష్కలను తురుష్కలను పరిమార్చుచున్నది. వీరు హిందూ జాతి యనుపదాది దగ్గరనున్నారు. సెప్టెంబరు 28 వరకు పురోగమమును జూచి సాంక్రామిక నైపుణ్యములను అచ్చెరువొందుచున్నారు. దొరయను సురక్షుదగ్గర నున్నట్టిను రంగమునైపుణ్యములను వాడుచున్నారు. వీరు పాంపావుటకు కస్తూరికొట్టి మిట్టా రస్తా తక్కువైనా మార్గములేదు. దీనిని మిత్రమండలి నైపుణ్యము పెట్టులతోను, తొలుతులతోను ముందెత్తుచున్నారు.

జర్మన్ వాక్ సాంధ్యం తప్పించుకొని పారిపోవుట.

లండన్, సెప్టెంబరు 28:— లైబర్ వాక్ సాంధ్యం గారి తురుష్కలను మూడువందల ఆలెంబీ నేనాని ఓడించిన రూటరు తెలుపుచున్నది ఈ నైపుణ్యముల ద్వారా నుండినవి. రెండు తురుష్కలను పటాలములను ఆలెంబీ గారు భస్మీభూతము చేసిరి.

దేరా దుల్లమున తురుష్కల నైపుణ్యముల ముగియబడి యు అకటబడినవి. సాంధ్యం తప్పించుకొని పారిపోయెను. 12 నెలలనుండి మానేజిక్కిన తురుష్కల సంఖ్య 50 వేలు. ఆలెంబీజయమున భాగ్యతీయత చాలవరకు పాల్గొనిరి. సామ్రాజ్యవంశియు వీనిని అభినందించుచున్నారు. వీరి యుక్తి పాపర్యములు నుపసద్ధములు.

తూర్పును

యావత్పంక్తిని శత్రువులు ఖాళీచేయుట

లండన్, సెప్టెంబరు 28:— సలూనికాలోండి బ్రిటిషు వారిట్లు తెలుపుచున్నది:— బ్రిటిషు గ్రీకునైపుణ్యము, పరామర్శను కలసి సమరమునందుచేతను సెప్టెంబరు 28 వరకు పోవుటచేతను దొరయనుండి వార్తావత్తు పడవరకు శత్రువులు అపంక్తిసంకతు ఖాళీచేసిపోవుచున్నారు. గసావో-మాజోవాను తగులబెట్టిరి. టిక్-తాఫర్ల కాలము గూడ పరకు రానుప్రతి యొనర్చి. మా వైమానికులు బాంబులతోను మర ఫిరంగులతోను శత్రువులను నురుమాడుచున్నారు. వామర్య మునగుమిగూడు నైపుణ్యములను చట్టాచరముగ జేయుచున్నారు. మేము మాండుకేగుచున్నాము. బోర్డాన్సుకు నైపుణ్యము ఒక కిలోమీటరు దూరమునను కారా ఓగులను పంపింపంక్తిని చేరినారు. వర్తావత్తు పడవరకు నుండి నెట్టుదగ్గర నున్న గ్రీకులతోమేము జైక్ సేముఖముగ ముందు కేగుచున్నాము.

బల్గేరియనుల వెన్నంటుట

లండన్, సెప్టెంబరు 28:— సలూనికాలోండి బ్రిటిషు విలేజుకును నేడిట్లు తెలిపినాడు:— గత 24 గంటల నుండి నున్నాడు దురయను రంగమున బల్గేరియనులు వెన్నంటు బడుచునే యున్నారు. బజ్జీ పర్కో - సెప్టెంబరు 28 వరకు బ్రిటిషు గ్రీకు నైపుణ్యములు చేరినవి. ఇచట పరామర్శ గ్రీకునైపుణ్యములు కొకడు సమీపములో నున్నవి. స్ట్రోమిట్టా ముఖముగ మా ఆర్మికదళములు అతివేగముగ పోవుచున్నవి. 6 అంగుళముల కైవారముగల ఫిరంగులు 8, కొండ ఫిరంగి యంత్రము, మరికొన్ని యుద్ధఫిరంగులు మావశమైనవి.

బ్రిటిషుపంక్తి విజృంభణము.

లండన్, సెప్టెంబరు 28:— మ్యాసిడోనియాలో బ్రిటిషు పంక్తి 7 మైళ్ళు ముందు కేగినది. దొరయనుసరకు ఉత్తరపు గట్టును చేరినది. స్ట్రోమిట్టా రస్తామఖముగ మా ఆర్మికదళములు బల్గేరియనులను వెన్నంటుచున్నవి. బల్గేరియనుల రాక పోకలకు మార్గము ఇదియొకటి. సెప్టెంబరు 28 వరకు వార్తావత్తు. రాకపోకలకు వీలగు ఈపంక్తి ఇప్పుడు మిత్రమండలివారి స్వాధీనములోనున్నది. గ్రాడ్స్కో-ప్రిలిపురస్తాలో సగముభాగము సెప్టెంబరు 28 వరకు మైసినది. వీరు ఆగ్నేయముననుండి ప్రిలిపు ముఖముగ ముందు కేగుచున్నారు.

శత్రువులు, ఫిరంగులు వశమగుట.

లండన్, సెప్టెంబరు 28:— సర్మియనులచే 12000 కంటే ఎక్కువ బల్గేరియనులు చిక్కిరి. 140 ఫిరంగులుగూడ వశమైనవి.

మిత్రమండలి ప్రేతిపులో ప్రవేశించుట.

లండన్, సెప్టెంబరు 28:— తూర్పురంగమునకు పరామర్శ రూటరుకొనింది. మొన్నాపురునుండి వీలినవరకు మేము

వెన్నంటుచునే యున్నాము. శత్రువులను దగ్గరదగ్గరనుండి వెంబడించుచున్నాము. వీరికి మా ఆర్మికదళములు చాల తొందరను కల్గించుచున్నవి. మా మరఫిరంగులు వీరికి చాల నష్టములను కలుగజేయుచున్నవి. మా వైమానికులుగూడ బాంబులను బరపుచున్నారు. వీలిన, ఇస్తిపు స్ట్రోమిట్టాకై పుగ శత్రువులు వెనుకబడుచున్నారు మిత్రమండలి వామభాగమును స్వైర్యములు శత్రువులను ఆల్బేరియను రస్తాదగ్గర పారదోలుచున్నవి. పరామర్శ ఆర్మికదళములు ప్రేతిపులో ప్రవేశించినవి. పట్టణమున కేమియు అపత్తుకలుగ లేదు. విశేషముగ శత్రుసామ్రాజ్యం గొనబడినది. ప్రిలిపు గ్రాడుస్కోరస్తాకు దూరముగ ఉత్తరముఖముగ పరామర్శ సెప్టెంబరు 28 వరకు కేగుచున్నారు. ప్రేతిపు - వెస్టినురస్తా త్వరలో మిత్రమండలి స్వాధీనమగునట్లు కానించు చున్నది. మధ్యభాగమున డెమిరికాపు గామములో మధ్యమంచి మంతెనలే సెప్టెంబరు 28 వరకు వార్తావత్తు. ఈనది ఉత్తరముగ వెదవంకెనవ కట్టిరి. ఎనిమ్మ, కాగా, హజ్జాల్, వోయిన్స్కో ఇస్టిలియ మా భక్తమైనవి. వర్తావత్తు సున్న బ్రిటిషువారి దక్షిణనైపుణ్యములు పెట్టోవో పార్థూయ సా - చివర్ల - కారా ఓగులను చేరినవి. విశేషముగ శత్రువులు మావశమగుచునే యున్నారు. మంచిసామగ్రి ప్రతివోలున మాకు దొరుకుచున్నది. అదివారము 12 ఫిరంగులు, మరి కొన్ని పెద్ద ఫిరంగులు మావశమిక్కినవి. క్రొత్త విమానములు మోటారుబండ్లు, పెట్టోలకాలు ఆహారపదార్థకాలు మాకు లభించినవి.

తిరోగమము.

లండన్, సెప్టెంబరు 28:— గత రాత్రి సెప్టెంబరు 28 వరకు తెలుపుచున్నది. 22-వ తేదీ మానైపుణ్యముల వర్తావత్తు చాటుచునే యుండెను. ఇచట శత్రువులను కలసికొనిరి. ప్రిలిపుముఖముగ సెప్టెంబరు 28 వరకు సెప్టెంబరు 28 వరకు చాలవోట్ల గ్రాడుస్కోవ ప్రిలిపురస్తా దగ్గర చాలవోట్ల సెప్టెంబరు 28 వరకు శత్రువులు తమ ఉగ్రాణములను తగుల బెట్టుచునే యున్నారు. గ్రామములను తగులబెట్టుచున్నారు. అయినప్పటికి చాలవరకు యుద్ధసామగ్రి మావశమైనది. రైలు బండ్లుగూడ వశమైనవి.

400 శత్రువులు చిక్కుట.

లండన్, సెప్టెంబరు 28:— బ్రిటిషు ఫిరంగులనుండి రూటరులేఖకుడిట్లు తెలుపుచున్నది:— గత 24 గంటలనుండి గ్రాకు ఆల్బయను నైపుణ్యములు 4 క్రొత్త శత్రునైపుణ్యముల ముమ్మ గట్టిగ సెమర్కొన్నను గోజోద్, సెంటుక్వింటా మధ్య మేము మంచివినిజేసివారు. ఈ యుద్ధముందు 400 మంది బందీకృతులుగ జేసివారు. ఆనకముగ రక్షక స్థానములనుబట్టు కొంటుమి శత్రువులకు ముందొగించెను స్థలమును వాముచేసి తియి. ప్రాణములు పోయినవలె మాతో నిలిచి పోరవలయునని తమకు జర్మనులు త్రువుల నియ్యుచున్నారని మావశమైన వారు తెలుపుచున్నారు.

గొప్పవిజయము

లండన్, సెప్టెంబరు 28:— (ఉదయం 1-15 గంటల తూర్పురంగమునుండి పరామర్శ రూటరు తెలుపు చున్నది:— మ్యాసిడోనియాలో మిత్రమండలి విజయము గొప్ప ద్వితీయముగ కానించుచున్నది. పరామర్శ సర్వములు శరవేగమున మధ్యకర్తావత్తు ముందుగ బోవుటచే శత్రువులు మన్నాపురు, దొరయనుల మధ్య 150 కిలోమీటరుల వెనుకకు తొందరకు మరల పలినవచ్చినది. మిత్రమండలివారు వీరి సమీపములోనే వెన్నంటుచున్నారు. మన్నాపురుకు ఈకాస్యముగ మోటారు-కనకు లారి కల్యాణో పంక్తిని చేరితిమి. సర్మియనులు ప్రేతిపుభూమి వామయ లంబిపోవుచు డెమిరి కా పు నుండి గ్రాడుస్కో వరకు వర్తావత్తు చేరిరి. కొన్ని పటాలములు ఇదివరకే నడిచివచ్చినవి. దక్షిణభాగమున వర్తావత్తు లోయలో కొవిమ్మటాకో సెంటుపంక్తిని మిత్రమండలివారు వాటి పోయిరి. వామభాగమున గెపుగల్గిన వశమగుచుకొనిరి. దొరయను సరస్సువరకు నున్న మొదట శత్రుపంక్తి సంకతుడ వశమగుచుకొనిరి. వెనుక నైపుణ్యము మా పురోగమమును అకటబడి సెప్టెంబరు 28 వరకు మొన్నాపురు, క్రాసివో, ప్రిలిపురస్తాలోను శత్రుపంక్తులు చిందరవందరకు పారిపోవుచున్నవి. దీనివంతకును కారణము మామరఫిరంగిలములు, బాంబులు, వైమానిక కార్యములే కారణములు. వెట్కెగ్రామములు, కాలలు తగులబడుచున్నవి. కొంతమంది శత్రులు చిక్కిరి. ఫిరంగులు మరికర సామగ్రిగూడ వశమైనవి. వెదుగుగురిగల ఫిరంగులుగూడ 2

వొడిగినవి. వీరికామ్యములను బల్గేరియనులు కొంతమంది ఆయుధములను పారవైచి పారిపోయిరి. రణముఖము దురకును పురోగమము సాగుచునే యున్నది.

తురుష్కల సంక్రమణ సీల్పములు.

కాల్బులముల విజయములకు ఆర్మిక దళములే తోడ్పడినవి. ఈ యుద్ధమున మంచి ఆర్మిక దళములకు ఆలెంబీనేనాని యజమాని న్యూజీలండు ఆస్ట్రేలియనులూడ గలరు. భారతీయ యోధులుగూడ గలరు. మూడు గుర్రపుదళములు మరి కొంత చిన్న నైపుణ్యము, పరామర్శ ఆర్మికదళములు ఇందు పాల్గొనినవి. ఆర్మిక దళము వాజరత్తును చేరినపుడు వైమర్ సాంటిర్ను ఆక్రిందటి సాయంకాలమే కాగిరములో పారిపోయిట్లు కనుగొనిరి. వాజరత్తు నైపుణ్యము నిరోధించినవి కాని ఓడింపబడినవి. 2 వేల మంది శత్రువులు బండిలుగజేయుచుండిరి. ఇందులో 200 మంది జర్మను సాంకేతిక నైపుణ్యములు గలవు. ఎస్ట్రేలియనులు ప్రవేశించుటకు రస్తావీములు బాగుండులేదు. అందుచే ఆర్మికదళములు గుర్రపుఫిరంగులను వెనుకవిడిచి పెట్టి పలసి యున్నది. ఇందులో పెద్దపుర్రోజర్లు, ఇండియన్ ఇంజీయరులు ఆర్మికదళములు గలవు.

విశేషముగ సామగ్రివశమగుట.

వాజరత్తుకేగి తురుష్కలములను పారిపోవుచుండగ ఇండియన్ లాన్సురులు వీరిని ముట్టిపొది 200 మందిని తుక్తగా క్రులను జేసి 400 మందిని బట్టుకొనిరి. ఈలాన్సురులు ఉదయము అత్రూయను చేరెను. విశేష సాధన సామగ్రి వీరికి లభించెను. 1500 కందలమంది మరల చిక్కిరి. రైలుబండ్లు కలకుములు, 40 బండ్లుకొరిగినవి. పటాలము లింకను ముందుకు పోవుచునే యుండెను. వీరిను వీరిచే ఆక్రమించబడినవి. మరి ఒక వేయిమంది శత్రువులు చిక్కిరి. క్రైమీయా సరస్సువరకు దక్షిణముగనున్న బార్డుమిడి మంతెనను బట్టుకొనిరి.

ఆస్ట్రేలియను, లైటుహార్సుదళముగూడ దివ్యముగ పోరినవి. తురుష్కలనైపుణ్యములను కందకములలోనే చంపివైచెను. 1000 మంది బండిలుగ జేసిరి. నాబునును వీరు ఆక్రమించుకొనిరి. తుక్తగాక్రులను తురుష్కలు, ప్రజలుగూడ పార్షించిరి. తురుష్కలు మా వైమానికులనుబాది ఫిలిలిరి.

తురుష్కలు ఎట్లు లోగొనబడిరి.

భద్రముగ తయారుచేయబడిన కందకములలో కితకాలమున వసించుటకు సంసిద్ధులగుచున్నారు. ఈ కందకములలో మరఫిరంగులు, కేతువులు రక్షక పాథనముగ నున్నవి కాని ఆలెంబీ నేనాని అతి నైపుణ్యముతో వదలుటచే తురుష్కలు నిశ్చేష్టులై. దైర్ఘ్యమును కోల్పోయిరి. క్రొత్త భారతీయ నైపుణ్యము దివ్యముగ పోరినవి. లండను యోధులు, భారతీయ యోధులు గూడ దైర్ఘ్యముగ పోరినవి. జార్జి నలో నున్న తురుష్కలకు పట్టయను గతి ఏమియు తెలియదు. మా వేగు నైపుణ్యము సెప్టెంబరు 28 వరకు ఆక్రమించుకొన్నవి.

జర్మనుల పరాజయము

గలస్తైను, మ్యాసిడోనియాలో ఓడించబడిన నేనాని జర్మను ముఖ్యనేనాని అతి పరామర్శక తెలుపుచున్నది. స్కోలుటుజా నేనాని బల్గేరియనుల నైపుణ్యముల నడిచెను. ఏమింపిన పిరగ వీరిని వెనుకకు మరలమని ఈయన అభిప్రాయించెను. ఈ యుద్ధముందు పరాజయము కలుగుటచే జర్మనులకును బల్గేరియనులకును కలహములు కలుగగలదు.

తురుష్కల విషమదశ.

జార్జి నకు తూర్పు హిందూజాతి యనుపదాది దగ్గర అమృక్ వైపుగ తురుష్కలు వెనుక బడుచున్నారు. దేరా రాదగ్గర వీరి రాకపోకల కభ్యంతరములు కలుగుటచేతను మాక్ ఆరబ్బుల వశమగుటచేతను హిందూజాతియనుపదాది దగ్గర తురుష్కల యవస్థ చాల విషమముగ నున్నది.

బల్గేరియనులు సంధిలేఖ.

లండన్, సెప్టెంబరు 28:— సోఫియానుండి ఇట్లు తంతి వచ్చినది. బల్గేరియనులు ఆస్ట్రేలియావారి సంధిలేఖను సంతోషముతో ఆమోదించిరి. వాతీయశాస్త్రవిర్యాణము ననుసరించి బొల్గను వివాదములను బరిష్కరించు విషయమై వెనిడెంటు విల్సనుగారు నూదించిన యభిప్రాయములకు తమకు ఎట్టి భిన్నాభిప్రాయము లేదనియు బల్గేరియనులు తెలియజేసిరి.

బల్లరు తిరోగమనమును బల్లరులు ఒప్పుకొనుట లండన్, సెప్టెంబరు 25:—(ఉదయము 12-45Xం) 22-వ తేదీని బల్లరు పత్రికలు ఇట్లు తెలిపినవి:—సెర్వా దగ్గరను వర్తాకు దగ్గరను మాత్రపులు చారి యయ్యకపోవుటచే అచట నున్న మాన్యములను కొత్త ప్రాధాన్యములకు మరల్చినారు. సిరిలిపుట దక్షిణముగను, జోయిల్ కు తరముగను మాన్యములను మరలినారు.

అమెరికా

అమెరికావారి ఆహారపదార్థములు.
వాషింగ్టన్, సెప్టెంబరు 25:— నిరుటికంపె 5780 తేల టన్నుల పదార్థముల సభికముగా అమెరికావారు మిత్రమండలికిని అమెరికా సేవకును పంపెదరని హావరగాయ నడిచిరి.

త్రాగుడు నిషేధించబడుట.

వాషింగ్టన్, సెప్టెంబరు 24:—1919 సం. జూలై మొదటి తేదీనండి త్రాగుడును నిషేధించుటకు ప్రతినిధిసభ వారికి రంగీకరించిరి. సెనెటు వారిచట్టమును ఇదివరకే మంజూరుచేసిరి. మే 1-వ తేదీనకు వైసెండి మధ్యపానములు నచ్చుటకు అభ్యంతర ముండకూడదని సమాజాలు కావించబడినవి. కాని ప్రతినిధిసభ వారికి రంగీకరించలేదు. (వైసెంటుగా రిచట్టమున కేంద్రముచేసి ఉత్తరీక్షణమునండి విదేశముల నండి సారాయి మున్నగునవి అమెరికాదేశము లోనికి రాకూడదు.

జర్మనీ

రాజకీయవ్యవస్థ

రాజకీయ వ్యవస్థనుగూర్చి జర్మన్ పుత్రిక లింకను వ్యాఖ్యానమును చేయచున్నది. సెంటరు పార్టీ, జాక్సెయి ఉదార భావనగూర్చున పార్టీలకు ప్రభువుగాలతో ఏకీభవించిరి. పూర్వార్చార పరాయణులకేకాని అలివాడుల కవకాశములేదు. ప్రస్తుతి ప్రభుత్వవిధానము కంటే ఎక్కువమాన్యులు తేయనవలయు లేదనియు ప్రస్తుత సందర్భములచే ఎదురైన సందర్భాదులతో చేరిన ప్రభుత్వముకు వదిలినకాదని నార్త జర్మన్ సెనెటు వెలుపుచున్నది.

జర్మనుల ప్రస్తుత దురవస్థ

లండన్, సెప్టెంబరు 25:—(టిటిఫువారు ఆధికరణం) మను శలగజేయటచే ఇట్టి సంక్షోభము కలిగినది సామాన్య ఆధికకాభావావ్యవస్థ వాక్ స్త్రీకాగారు బ్రెస్లెవర్లకు సంఘమువారికి తెలియజేసెను. వారి యత్నములను ప్రతిఘటించుటకు వీరందరను క్రికంచనలేక కార్యవీక్షను ప్రావలయునని ప్రజలను హెచ్చరించిరి.

సంధిలేఖ-బ్యారక్ బులియన్.

లండన్, సెప్టెంబరు 21:—సంధిలేఖను గూర్చి మిత్ర మండలివారు తెలియజేసిన సంగతులను జూడ మరల జర్మన్ మంత్రులు క్రొత్త సంధికోరకై ఎత్తులు ఎత్తవలసి వచ్చునని బ్యారక్ బులియన్ గారు తెలియజేసిరి. ఈ సంధిలేఖలను ఎల్లరి భిన్నాభిప్రాయములు మాన్యు వ్యక్తమైనవి. దానికి నిదర్శనము (వైసెంటు విన్నయగారి ప్రత్యుత్తరమే యనియు నడిచిరి.

రుష్యా

జారుగారి శవము

అమెస్టర్డం, సెప్టెంబరు 25:—జారుగారిని ఉరిపెసిన అదవిలోనండి ఆయన శవమును క్రమిక్రిసి సైన్యవర్గము ఎకాటరిన్బర్గకు తీసికొనివెళ్లి అచట గౌరవాచారమును నెరవేరి. తాత్కాలికముగా ఓమస్కులో సమాధిచేయదురు.

ప్రతికూల బోలివికుల సమావేశము

లండన్, సెప్టెంబరు 24:—సాంఘిక విప్లవనాయకుడగు జిక్సెపుగారి యధ్యక్షతకైంద ఉపాలో అఖిల రషియా రాజ్యాంగసభవారు సమావేశమైరి. చాలమంది ప్రముఖులు ఈసభ నలంకరించిరి వైదినాన్యమునండి తిరిగివచ్చినది. జాతి యజను సభాధ్యక్షుడు సాన్సాపుగారిరు పాల్గొనచున్నారు. జోలిసివితురాహిత్య రషియను ప్రభుత్వమును భద్రముగ నియమించుటకు ఈయన ఉద్దేశించుచున్నారు. వైరియను ద్యూమావారును ఓమస్కు ప్రభుత్వమువారును సమరాప్రభుత్వమువారును ఈ తీర్మానమును అంగీకరించిరి.

క్యాంబ్రేనుండి ప్రజలను మరలించుట.

లండన్, సెప్టెంబరు 24:—క్యాంబ్రే జోయిల్ నున్న ప్రజలను మాన్యజిల్లాకు జర్మనులు పంపుచున్నారని ప్రకటించబడినది. కోజు 1-క 2000 చొప్పున పంపబడుచున్నారని. మర ఫిరంగుల నుపయోగించుటకు జర్మనులు స్త్రీలను నియమించుచున్నారని ప్రబలవదంతులుగలవు. ఒక వైమానికురాలు అమెరికనులచే కాల్యబడి చనిపోయెనని తెలియచున్నది.

సోవియటుఫభ్యులను మరల చంపుప్రయత్నములు

లండన్, సెప్టెంబరు 24:—సోవియటు సభ్యులను చంపుటకు మరల కొత్త యత్నములు జరుగుచుండెనని మాస్కో నుండి తిరిగివచ్చినది. వీనికి కొత్త మరల పత్రికీయలు జరుపబడునని తెలియచున్నది.

General Wrisberg Satisfied with the Situation.

LONDON, September 25. General Von Wrisberg, explaining the military situation on the Western front in the Reichstag attributed the failure of the German blow east of Rheims to the impossibility of securing a surprise. Subsequent allied successes were largely due to the English bringing their Home Army over and the intervention of the American divisions. He admitted that the British attack on August 8th was a great success. German withdrawals in Flanders were made in order to prevent an enveloping British attack. Dealing with St. Mihiel Salient Von Wrisberg said:—American armies should not terrify us. We shall also settle with them. He admitted the allied successes in Balkans and Palestine. He also claimed that German army was now adequately armed against tanks. Summing up the general military situation Von Wrisberg said:—In spite of material losses, they were well protected.

Russia

Anti-Bolshevik Conference. For Formation of Government.

LONDON, September 24. A telegram from Vladivostok states that a Conference attended by many members of the All-Russian Constituent Assembly is being held at Ufa, the Social Revolutionary leader Mr. Avksieyev presiding. M. Passioff, President of the National Czech Council, is participating. M. Passioff aims at the formation of a single strong Russian Government controlled by a non-Bolshevik Constituent Assembly. Apparently the Siberian Duma and the Governments of Omsk and Samara have accepted the proposal.

Fresh Attempts to Kill Members of Soviet.

LONDON, September 24. A telegram from Moscow alleges fresh attempts to assassinate the Members of the Soviet. It is announced that fresh reprisals will be carried out.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Simla

SIMLA, September 25. It is understood that the cases of Messrs. Mohamed Ali and Shaukat Ali have been referred to a Tribunal consisting of Mr. E. Lindsay, Judicial Commissioner, Oudh and Justice Syed Addur Rauf of the Punjab Chief Court.

Calcutta

War Bonds Through Post Office.

CALCUTTA, September 25. Applications for war bonds through Post Office received upto 14th September number 59, 947 for a total value of Rs. 1, 20, 80, 325.

War Loan Figures.

CALCUTTA, September 25. The war loan figures up till to-day are Rs. 51,28,28,900. Bengal contributed Rs. 19,67,77,800, Bombay Rs. 14,59,94,000 Punjab, United Provinces and Madras nearly 3½ crores each, Burma Rs. 1,71,00,000.

A Number of Dacoities in Bengal.

CALCUTTA, September 24. (Delayed in transmission). Quite a number of dacoities are reported to have been committed in the province of Bengal last week. In Murshidabad one case is reported in the village of Karior, Police Station Mirzapur. In this case some 15 men entered the house of a woman named Sarada Bewa, tied her with a rope and beat her to death. The dacoits removed cash and ornaments valued at about Rs. 120. In Backarganj, a woman's house was looted in the village of Kalirath, Police Station Nazirpur. By 10 or 12 men who murdered the owner of the house and decamped with cash and jewellery. Vigorous police enquiry is proceeding.

CALCUTTA, September 25. Mr. S. N. Roy, Under Secretary to the Government of Bengal has sent the following letter to the Director of Public Instruction, Bengal:—"I am directed to convey sanction of the Government to the exemption from payment of college fees as well as from seat rents of hostels and masses attached to the Government Colleges of students undergoing military training in camp as members of the I.D.F. during the period of their training. Any such fees or rent paid upto date may be refunded. I am also to convey sanction to the exemption from College fees as well as from seat rents of hostels attached to the Presidency College for a period of three months of such post-graduate students of that College as are or will be under training or have already been trained."

Bombay

Mysterious Bombay Fever. Horrible Death Rate.

BOMBAY, September 25. At a meeting of the standing committee of the Bombay Municipal Corporation this noon consideration was given to the reappearance of the mysterious fever during the past few days in an acute and dangerous form. When the epidemic was raging a couple of months ago although it was widespread in character, cases were not fatal. The present epidemic is claiming a heavy death toll. It was stated by the committee that the whole matter was under investigation. The following are the total mortality returns during the last fortnight:—9th-110 10th-119, 12th-149, 13th-166, 14th-166, 16th-219, 17th-239 18th-278, 19th-314, 20th-270, 21st 382, 22nd-360, 23rd-427 24th-392.

The Bombay Legislative Council.

POONA, September 25. The Bombay Council met to-day at the Poona Council Hall at 11-30 A.M. About 12 Hon'ble Members were absent, some of them on account of ill-health. Two resolutions were postponed and two withdrawn with permission. The Hon'ble Mr. Garud moved two resolutions, first that the rate of 2½ per cent for establishment charges for District Local Board works carried out by public works department be reduced to ten per cent or local boards should be enabled by amendment of the law to do the works through their own agency. After the member in charge gave an assurance that the Government recognised the necessity though 10 per cent was much below, the resolution was withdrawn. The second resolution was that non-official presidents be nominated for all district local boards. The member in charge said if the words "as far as possible" were added to the end of the resolution it will be acceptable. The resolution was so amended and carried.

The Hon'ble Hidayatullah moved a resolution that Honorary Magistrates be appointed in Upper Sind Frontier district as in the rest of the Presidency. The Commissioner of Sind pointed out that Sardars in that district considered it below their dignity to be Honorary Magistrates. His Excellency pointed out that on information supplied to them they could not accept the resolution and that if the Hon'ble mover would induce some of the Sardars to become Honorary Magistrates the Commissioners of Sind might consider the point in the resolution. In view of His Excellency's remarks, the resolution was withdrawn. The last item in the agenda was a discussion of the transferred and reserved subjects. His Excellency suggested that a resolution suggesting going into committee by non-official members to consider the question should be moved. The Hon'ble Mr. Belvi moved accordingly that non-official members do move into committee and report to the Government at an early stage. The committee proceedings were not open to public. The Council was adjourned "sine die."

United Provinces

The Aligarh College Trustees' Meeting.

ALIGARH, September 25. The committee of enquiry delivered its report on Monday evening before a record number of trustees. Their decision was that Professor Krall's resignation be accepted and that Mr. Towla, Principal and Miss Bech be asked to reconsider their resignations. The report is silent about other resignations. The Hon'ble Nawab Norarmil Ullahkhan, ex-joint Hon'y. Secretary and the present Vice-President of the Board of trustees has tendered his resignation from trusteeship owing to some differences of opinion having occurred in the meeting.

A Police Inspector.

Charged with Misappropriation.

ALLAHABAD, September 25. Mr. Galvin, Inspector of Police, Banda, has been charged with criminal breach of trust in respect of Rs. 266 alleged to have been misappropriated by him from the police chest at Banda of which he was in charge. On a reference from the Magistrate of Banda, Mr. Justice Tudball, at the Allahabad High Court, issued a notice on the accused to show cause why the case should not be transferred to the court of a competent Magistrate in Jhansi.

అమృతాంజనము

చక్కని డబ్బితో సహా నీనా 1-కి వల 0.25-0

తలనొప్పల మాన్యును. పార్వపు నొప్పల

బారదోలును. వాయువుపోల్ల పొగొట్టును.

వసమూలికలచే హిందూ దేశమంది

తయారుచేయుటకు సమించిమంద.

పంచభావచీటి చూచిగొనిన మోసము గలదు.

అమృతాంజనము డిపో, 6 రంబు శెట్టిపిల్లి, మదరాస్

The Imperial Legislative COUNCIL.

SIMLA, September 25.

At the meeting of the Imperial Legislative Council to-day, Sir George Lowndes presiding, discussion on Mr. Sarma's resolution on the development of Indian Mercantile marine was resumed. The Vice-President read to the Council the resolution as amended by Sir George Barnes (text already given). Mr. Sarma having agreed to the amended resolution it was put to the meeting and carried.

Congratulations to the Army.

Mr. Shad said:—Never in the history of the world: The Vice-President:—I must ask the Hon'ble member to commence by moving the resolution.

Mr. Shad:—I would have wound up by moving the resolution on formally. He moved: That the thanks and congratulations of the Council be conveyed to the allied arms, now so successfully operating on various fronts.

He said that greed and lust of conquest had thrown the whole world into a conflagration. The modern Iron had carried fire and sword through poor little Belgium and incandescence in villages and towns. Consideration of the forces in opposite sides would show that modern states were divided into constitutional monarchies and republics. There was one republic in Asia, two in Europe and one in America, all ranged on the side of the allies. In Asia there was one constitutional monarchy, Japan, in Europe two constitutional monarchies, England and Italy who were all on the side of the allies. Who were on the other side? he asked. Autocrats. Russia was paying for old sins. All these forces of liberty he said must convince all people of the righteousness of the allied cause. Thanks to the allied arms, the beginning of the end was in sight and in the western front the allies were slowly smashing the gigantic machine. Day after day, they were receiving gratifying news and only this morning news had been received of huge captures in Palestine. Truth was on the side of the allies and the cause of righteousness most triumph. To them in India it was a matter of congratulation that of the total number 4/5 of the army are Indians in one front and 3/5 in another front, and Indian troops were participating in Macedonia where the enemies were retreating with rapidity. It was due to the allied army that India was safe and spared the miseries of war, and the future generations would remember with thankfulness their brave deeds. He asked the council to accept the resolution with thankfulness.

Mr. Bannerjee supported the resolution which he hoped would be carried with unanimity. It came with great appropriateness from a member of the Punjab. At the present moment stars were auspicious and good and cheering news were received in this country resulting in the capture of 25,000 combatants and 250 guns. Never was a greater issue presented to the nations. Was personal militarism to prevail or lofty ideals, freedom and self determination? It was a matter of great satisfaction that Indians had borne a share in the war. Mr. Bannerjee complained of certain press comments in the English press. If the revolutionaries were counted by hundreds, the loyal community was three hundred millions. The prospect of political advancement should not be obscured by the misdeeds of a handful of young men.

Mr. Khaparde wholeheartedly associated with the resolution and gave parallels from Puranas comparing the enemies with demons. It was a fight between Goddess Kali (Goddess of liberty) and the Demons.

Mr. Kirtaid in supporting paid a tribute to the courage, endurance and dignity which had been exhibited by the Indians in the various theatres of the war particularly in Mesopotamia and Palestine. The great reputation of India had been well maintained.

Mr. Krishnas Sahay on behalf of Bihar supported the resolution. Peace and prosperity and their hopes were bound up with the success of the Allies and therefore every patriotic man had watched the battle field, both east and west. Favourable news had been coming for the last two months and it was in the fitness of things that their congratulations and thanks be conveyed to the allied armies.

Mr. Ironside said that day after day stories of endurance and heroism of the fighting men were reaching them. The opportunity which had been offered to-day to convey thanks of the country was not too soon. On behalf of his community he supported the motion.

Sardar Saundar Singh said that the services rendered by Indian troops had been a source of great pride to the people of their country. In offering congratulations to the allied army Indians must be prepared to give their all to bring this war of aggression to a successful issue.

Sir Fazulbhoy heartily supported the motion.

Mr. Hogg offered his hearty support to the resolution which he said was very timely.

The resolution was further supported by Mr. Asad Ali Mr. Shukul and Dr. Sopru. The last named speaker said no congratulation was too good for the soldiers who were fighting for righteousness.

The Maharajah of Kashiwar supported the motion on behalf of Bengal Zemindars.

Sir Claude Hill

doubted if the full significance of the success of the allies was realised. India had been comparatively free from the ravages of the war and the full effect of the meaning of the success of the Allied army in the struggle, had not been fully understood. Literature, of a public and secret character, gave them an idea of what Germany had meant, her aims in respect of subject countries and Central Africa in particular. The Germans had frankly intimated what they intended to do with India after they had penetrated into Baghdad. They had a little foretaste of what was intended by Germany's treatment of the people of S. W. Africa. Sir Claude Hill went on to allude to the terrible nature of the struggle. Long before Germany had been silently preparing engines of war for the subjugation of the world. Four years had elapsed with varying intensity of struggle and now when they stood near what they hoped was the turn of the tide, they should temper their rejoicing with a sense of restraint, for the way might yet be long and India must continue to be steadfast as in the past till success was reached.

Mr. Saxtri heartily supported the resolution.

Khan Zulfikar Ali Khan said the Kaiser and his Generals wanted an answer, and that answer had been given by the Allies on the battlefields.

Mr. Sarma supported the motion on behalf of the Madras Presidency and particularly of the Andhra community. He recalled a speech of his in 1914 and said he never expected that his forecast was going to be fulfilled so soon. He was glad that the soldiers of the east and soldiers of the west were arrayed together in this glorious struggle for the vindication of righteousness.

Mr. Jinnah said during all these years of struggle the people in India and at home stood loyally by the Empire as it was the war of liberty, freedom and safety of small nationalities.

Mr. Patel supported the resolution on behalf of the Bombay Presidency and read the concluding part of the Montagu-Chelmsford report.

The Commander-in-Chief

Said:—The resolution which the Hon'ble Member has just moved in such eloquent terms comes at a particularly appropriate time. The news of the last two or three weeks has been one of continuous and striking success on every front (Applause). In France the Allies have driven the Germans back with immense losses in men and guns to beyond the line from which they developed their great offensive last March. In Italy the allies have driven the Austrians beyond the Piave and inflicted such severe losses on them that their offensive power has been severely if not permanently crippled. In Salonika we have heard of brilliant successes during the last ten days. The Greeks are now proving their value as Allies and the Serbians despite the misfortunes which overwhelmed them at the beginning of the war are proving themselves stout fighters and showing that they are not crushed as the Germans declared. Lastly in Palestine our troops have achieved a series of most striking victories which seem to have almost destroyed the Turkish armies opposed to them. Every Router's telegram brings news of fresh captures of prisoners and guns. This news is of special interest to us in India as we learn that the newly formed Indian troops raised as part of India's man-power contribution to the Empire have taken a distinguished part in these successes (Cheers). The present time is thus particularly opportune for the passing of a resolution such as the Hon'ble Member has proposed and on behalf of the Government I cordially agree to his motion. (loud cheers).

The resolution was passed, amidst cheers, all the members standing.

Home Rulers' Deputation to England.

Mr. Patel moved that immediate steps be taken to submit a representation to His Majesty's Government urging that the Indian National Congress and the All-India Muslim League deputations be permitted to proceed to England without delay. He pointed out that the question of sending deputations to England was under consideration of the Congress and the League and there was some difference not on the main question but as to the time. He quoted the Viceroy's speech of February last and said that a few days after the All-India Congress Committee considered the question the authorities decided that no deputation should then go. This view did not find favour with the two Home Rule Leagues. They knew the two deputations started for England in April last, one went as far as Gibraltar and another as far as Ceylon. They were armed with passports but the Home Government decided to cancel the passports. The deputations had therefore to return to India. A few days after Dr. Nair got his passport to recruit his health. They knew Dr. Nair was unmuzzled after the reforms were published. Both the Congress and the League met at Bombay and decided that the deputations should proceed. He had brought forward his resolution to elicit the views of the Government and to request His Majesty's Government for facilities.

Mr. Khaparde narrated his experiences and said that he was greatly amazed as he returned like a bad penny. He hoped that the council would make recommendations as it was important that all shades of opinion should be represented in London when the reforms were under discussion.

Sir William Vincent

admitted that Mr. Patel's desire for information was reasonable, and he would give all information he could. In March last they had issued a number of passports for the Home Rule League. They subsequently received instructions from His Majesty's Government to cancel the passports and this was fully explained in a press communiqué. Since then they had the question under consideration and two principles were settled for the grant of passports. (1) National importance and (2) urgent private necessity. Since then passports had been given to Mr. Tilak and Dr. Nair on certain conditions. Dr. Nair was unmuzzled and Mr. Tilak would have the same liberty. It would be admitted that the reforms were a question of national importance and it was a question of time only. In the opinion of His Majesty's Government the Indians' duty was in India and therefore till the reports of committees were received and they were before Parliament no question of national importance arose. Sir William Vincent assured the Council that next year when the reforms would be before Parliament facilities would be afforded to the accredited representatives of the people. He said that the war had overshadowed everything in the United Kingdom.

Mr. Patel said that he agreed with the Home Member that the war was of paramount importance, yet he thought it was only reasonable to allow the deputation to go now as the reforms were published in the midst of war. He did not want an exparte judgment to be given in this matter. He strongly held that the deputations should be allowed to go to place the country's views before the British public. In his opinion the deputations should judge whether it was the proper time to go to England or not.

Sir William Vincent in replying said that the Government recognized that all shades of opinion ought to be adequately represented in England in the matter of reforms but he said no one could be a judge in his own case and that the decision should rest with the Government.

The resolution was put to the Council and rejected.

CALCUTTA, September 25.

At to-day's meeting of the Calcutta Corporation the Chairman Mr. C. F. Payne announced that the Government had decided to appoint an Advisory Committee in connection with control of cotton goods and they had asked him to act as Chairman of the Committee.

The Great War.

(o)
(Reuter's Agency)

Palestine Front

Turkish Lines Broken.

The Victory Described.

LONDON, September 23.

It was the cavalry which enabled us to exploit the infantry success to the uttermost. General Allenby commands one of the finest forces of cavalry in this war, including born horsemen from Australia and New Zealand and some of the best Indian horse. Their mobility has been the undoing of the enemy, converting the defeat into a rout. Three groups of cavalry, besides a smaller force and some French horse, participated in the operations. When the cavalry reached Nazareth, they found that Liman Von Sanders, the German Commander-in-Chief had decamped the previous evening with his papers. The troops in Nazareth offered some resistance, which was quickly overcome, and two thousand prisoners were taken including two hundred German technical troops. The tracks over the mountain into the plain of Esdraelon were so bad that the cavalry were compelled to leave horse guns behind. This group comprised the Sherwood Rangers and the Indian Imperial Service cavalry.

Immense Booty.

The second group, comprised of Yeomanry and Indian Lancers, followed a more easterly course and penetrated into the plain by a long narrow pass, which should have proved an almost insurmountable obstacle. Enemy opposition was, however, brushed aside, and four hundred prisoners taken. Entering the plain, the cavalry were exposed to rifle and machinegun fire. A Turkish battalion, which was escaping towards Nazareth was charged by the Indian Lancers, who killed and wounded a couple of hundred and took the remaining four hundred prisoners. This body reached Afuleh early in the morning, capturing immense booty and another fifteen hundred prisoners. The booty included two made-up trains, six locomotives and forty coaches. Detachments continued to advance occupying Beisan the same evening and bagging another thousand. They also occupied the important bridge over the Jordan, southwards of Lake Tiberias.

The third group, consisting chiefly of Australian Light Horse started further in rear and after reaching the plain descended the Jenin road. The Australians, who were newly armed with swords instead of rifle bayonets here, had an opportunity of using the new weapons, greatly to their satisfaction. They charged and sabred a Turkish battalion in trenches, where they took a thousand prisoners. To a smaller group, chiefly Australians, fell the honour of occupying Nablus amidst remarkable cheers from the Turkish wounded and the professed satisfaction of the civilian population. One good feature of the liberated region is that there is little distress, and people are hurrying back to their homes, which are mostly undamaged. The roads near Nablus bear terrible evidence of the efficacy of the bombing of our aviators. Inhabitants state that the Turks feared our planes more than the devil.

How the Turks were Surprised.

London, September 23.
Reuter's correspondent at Palestine headquarters, wiring yesterday says:—The rapidity and completeness of General Allenby's magnificent achievement almost gives a misleading impression of its magnitude. The Turks were preparing to winter in their lines, which were of exceptional strength and composed of at least three lines of well-dug trenches, strongly wired, with redoubts and abundant artillery and machine-guns. But complete surprise, coupled with General Allenby's boldness and mobility, completely demoralized the Turks. All movements worked like clock work. There was not a single hitch anywhere. The newly raised Indian troops behaved splendidly and showed a steadiness, combined with the finest dash. London troops, with whom Indians were brigaded on the extreme left, lived up to their splendid reputation and were first through Turkish lines. It was a remarkable feat, reaching Tulkeram the same afternoon, within a minute of the predicted time. Small parties of enemy are still wandering about the hills, but are anxious to surrender. Sixty Turks, entrenched in a village near Nablus, surrendered on an intelligence officer with a Sikh batman appearing. The Turks in the Jordan valley appeared ignorant of the fate of the Palestine armies until the cavalry to-day reached Jisredamieh, crossing and taking 800 prisoners. The stream of fugitives along the Jisredamieh road to the Jordan was very heavily bombed by airmen. Numbers turned back, preferring rather to surrender than face the terrible ordeal. Our advanced guards have occupied Seffurieh and Kefrinnah, north of Nazareth.

A German Defeat.

LONDON, September 24.

French newspapers emphasize that it is the German High Command which has been beaten in Palestine and Macedonia, since General Liman Von Sanders commanded the Turks in Palestine, while the Balkan Front was under General Scholtz and one of the defeated Bulgarian armies was commanded by General Von Stinben. Apparently Scholtz ordered the Bulgarian retreat too late. His failure will embitter the relations between Germany and Bulgaria in a marked fashion.

Situation of Turks Critical.

LONDON, September 24.

Eastwards of the Jordan the Turks are falling back towards Amman along the Hedjaz railway. With their communications broken at Derara and the Arabs in occupation of Maan the situation of the Turks specially those along the Hedjaz railway is very critical.

LONDON, September 24.

The Turkish communique says:—Very skilful rear-guard fights are facilitating the accomplishment of our plans on both sides of the Jordan.

Salonika Front

Pursuit of Bulgarians Continues.

LONDON, September 24.
A British Salonika official communique says:—The pursuit of the Bulgarians on the Monastir-Doiran front continues. The British and Greeks have reached the line Fazarli-Furko-Smekvica where they are in touch with the French and Greek forces. Our cavalry is heading for Strumitza. Three six-inch guns, a mountain battery and some fieldguns have been captured.

British Line Advanced.

London, September 24.
The British line in Macedonia has been advanced seven miles and has reached the northern shores of Lake Doiran. Our cavalry is pursuing the Bulgars on the Strumitza road, their only line of communications. The Serbians have crossed the Vardar on a fifteen mile front. This line of communication is now in the hands of the Allies. Over half the Gradsko-Philip road is held by Serbians who from the southeast are pressing towards Prilep.

Prisoners and Guns Taken.

LONDON, September 24.
The total number of Bulgarian prisoners taken by the Serbians exceeds 12,000. In addition 140 guns have been captured.

Allies Enter Prilep.

Prisoners and Booty Captured.

LONDON, September 24.
A French eastern communique says:—The pursuit continues on the whole front from Monastir to Veles. Enemy columns are being closely pursued, harassed by our cavalry and machinegunned and bombed by our aeroplanes. They are falling back in greatest disorder towards Veles, Istip and Strumitza. The Allies left wing from the Monastir front is driving back the enemy upon the Albanian roads. French cavalry has entered Prilep. The town is intact and immense booty has been seized. The French and Serbians are progressing northwards beyond the Prilep-Gradsko road and are threatening the Prilep-Veles road. In the centre the Serbians, who crossed the river Vardar by a number of undamaged bridges between Demirkapu and Gradsko, have established a big bridgehead on the north of the river. We occupy Enishoba, Kara, Hadzali, Voyshan and Irtiri. The right wing of the Allies operating on both sides of the Vardar has reached the line of Petrovo-Pardouica-Chivarli and Kara Oglular. The number of prisoners continues to increase and considerable undamaged booty has been found everywhere. During Sunday twelve guns including several heavy ones were captured, also a number of new aeroplanes and motorcars and big petrol and food dumps.

Bulgarian Withdrawal Acknowledged.

LONDON, September 25.—12.45 A. M.
The Bulgarian communique dated Sept. 22nd says:—As a result of our front giving way between Cerna and Vardar our adjacent units were withdrawn to new positions southward of Prilep and northwards of Doiran.

LONDON, September 25.
The Italian official Macedonia communique says:—We have occupied the heights north of Topolcan.

Position of Bulgarian Army.

LONDON, September 24.
The position of the Bulgarian army is becoming daily more difficult. Bulgarians are mostly retreating along Kopupia-Istip road, but Serbians are within a striking distance of this road which will shortly be cut after which it is difficult to see how the Bulgarians can be extricated. A certain number may reach Albania where there are Austrian detachments, but it is a very difficult country, and the Albanians dislike the Bulgars. It is understood that skilled German officers are with the Bulgars, but no definite German units are co-operating.

Western Front

Progress in the Neighbourhood of Selency.

LONDON, September 25. 3-10 P. M.
The British communique says:—We made further progress last evening and during the night in the neighbourhood of Selency and at Gricourt. Enemy counterattacked several times, twice in great strength northward of Gricourt, but was repulsed on both occasions. Two companies of the second battalion of the Royal Sussex in one instance met enemy with the bayonet inflicting heavy casualties and capturing a number. Enemy in the evening again attacked Gricourt and at first made progress, but we immediately counterattacked and completely restored the situation taking forty prisoners. We took one thousand prisoners and a large number of machineguns northward of St. Quentin on Tuesday. A successful minor operation on Monday night slightly advanced our line southward of Inchy. We repulsed raids eastward of Demicourt and northward of Lers. Enemy raiding westward of Sauchy-cauchy captured a British post and a few of our men are missing. Enemy again attacked the same post and was repulsed. We made a successful raid in Wolverghem sector taking a few prisoners.

Successful Allied Operation.

British Take Eight Hundred Prisoners.

LONDON, September 24.—10.15 P. M.
A British communique says:—A successful operation was carried out this morning in co-operation with the French in the St. Quentin Sector. The English attacked at dawn over a four mile front from the neighbourhood of the Omignon river southwards. Good progress was made on the whole of this front and eight hundred prisoners were taken. Vigorous resistance was encountered at

a number of points, especially in the neighbourhood of Selency where fighting continues. We slightly improved our positions northward of Epehy as the result of local fighting.

Thirteen Enemy Aircraft Felled.

Referring to aviation the communique says:—The weather improved in the evening but enemy activity was slight and intermittent. We destroyed eight hostile machines and drove down three out of control and our anti-aircraft guns brought down two. Four British machines are missing. We dropped one and a half tons of bombs during the day and 17½ tons during the night on aerodromes, railheads and hutments. All our nightfliers returned.

400 Prisoners Taken

LONDON, September 24.
Reuter's correspondent at British headquarters, wiring to-day says:—During the past twenty-four hours, much useful work has been done in the vital ground between Gouzeaucourt and St. Quentin. In spite of the fact that we are opposed by Crack Alpine Corps and four fresh enemy divisions. During this fighting, we have taken over four hundred prisoners and many defensive positions have been captured and destroyed upon the ground to which the enemy attacked the utmost value. Prisoners state that they were ordered to hold on at all costs.

Cambrai Inhabitants Removed.

London, September 24.
PARIS.—It is announced that the Germans are removing the inhabitants of Cambrai and Douai to Mons District, at the rate of 2000 a day. There are persistent rumours that the Germans are employing women to work machineguns, and a woman aviator is said to have been shot down by an American.

Franco-British Success.

LONDON, September 24.
Reuter's correspondent at British headquarters wiring to-day says:—Last evening and this morning there was fighting on a considerable scale north and south of St. Quentin. The French achieved very satisfactory gains in the neighbourhood of Lesine-De-Dallon which is skirted by the main St. Quentin road. It was a British fortified position before the retreat in March. We continued the struggle northward of Holnon and penetrated as far as Pontruett and the high ground east of Treanoy which is very near the sharp elbow in the German defences along the St. Quentin canal. Hitherto seven hundred prisoners have been taken.

British Strengthening Line.

LONDON, September 24.
Reuter learns that the British progressed north and northwest of St. Quentin with the object of strengthening their line in the front of the Hindenburg line.

Fresh Advance West of St. Quentin.

LONDON, September 25.—[5-10 A. M.]
Last night's French communique says:—West of St. Quentin in conjunction with British, we made a fresh advance this morning and captured Francilly-selency village and Dallon in spite of vigorous resistance. Farther south we reached the western outskirts of Giffecourt capturing five hundred prisoners and a number of machineguns. Germans violently attacked Glerieux region, Vesle front, and gained a footing in advanced element but a counterattack completely restored our line and yielded fifty prisoners belonging to three regiments.

St. Quentin Defences Menaced.

LONDON, September 25.
Reuter's correspondent at the French headquarters wiring yesterday says:—By the capture of Dallon and Francilly each two miles distant from St. Quentin the French menace both flanks of the height defending St. Quentin and are appreciably nearer the city. General Debene's army is advancing in a most difficult country on both banks of the Somme.

Artillery Activity between Ailette

and Aisne.

LONDON, September 25 [4-20 P. M.]
The French communique says:—There was artillery activity during night in the region of St. Quentin and between Ailette and Aisne. The German attack in the region of Molay Farm failed completely. On the Vesle front there was a fairly lively artillery struggle. We repulsed enemy raids in Champagne and Lorraine and carried out a successful raid in Lorraine.

Great Britain

Sinkings During July

3,27,676 Tons of Shipping Sunk.

LONDON, September 25.
The Admiralty announces that British and Allied merchant tonnage sunk last month amounted to 3,27,676 of which British was approximately 176,000 and others 151,000. Steamships exceeding five hundred gross tons entering and leaving the United Kingdom from and to overseas, excluding coastwise and cross channel boats, totalled 81,59,000 gross tons compared with 7,71,900 in July.

LONDON, September 24.
Mr. C. H. E. Stubb has presented "Stonehenge" to the Nation.

France

GENERAL FOCH INTERVIEWED.

"We are now Going Downhill."

Enemy Tettering

His Habits Described.

LONDON, September 25.
A correspondent of the 'Daily Telegraph' in Paris interviewed Marshal Foch at the headquarters yesterday. Marshal Foch said: The British army is fighting better than ever. All its losses have been made good. Americans are splendid and wonderfully gallant in the field. The French army is the same good old army as in 1914. No more need be said. Speaking of the general position General Foch said the enemy is shaken and tettering but still holding out. You must not think we will get to the Rhine immediately. We have passed the crest of the hill and are now going downhill. If we gather impetus as we go like a rolling ball so much the better.

General Foch's brain is always working. He keeps a pocket book in which he jots down instantly any thought occurring to him. When his mind is made up the decision is carried out unswervingly. He sleeps well and is always in bed before eleven in the evening. He has to be awakened in the morning. He keeps his nerves under iron control and no event good or bad has ever shaken him. He was strong in bad days and it is unthinkable that he will lose his head in the hour of victory. His Generals are supremely devoted to him and admire his intelligence and still more his character which is modesty itself. He was a passionate smoker of strong cigars till three weeks ago when a British General presented him with a pipe after which he has smoked only a pipe. Since then he has been inundated with presents of pipes.

Anxiety about Alsace-Lorraine.

German Preparations to Evacuate Metz.

LONDON, September 25.
AMSTERDAM.—A message from Berlin announces that arrangements are being made for expeditious evacuation of civilians in Metz and other places in Alsace-Lorraine likely to come within the range of enemy's long range guns. This is the first public admission of the German High Command's anxiety regarding Alsace-Lorraine.

Central Powers

German Foreign Minister's Statement.

Allies Intoxicated with Victory.

Treat of Brest-Litovsk Must Stand.

LONDON, September 25.
AMSTERDAM.—The Foreign Minister Von Hintze, referring in the Reichstag to the Austro-Hungarian peace note, said:—The German Government did not think this is the most suitable movement for a renewal of such appeals, when the enemy was suffering from war psychosis and intoxication from victory. The appeal however had been despatched and Germany, Turkey and Bulgaria forthwith adhered to it. In the course of the review of the world situation he mentioned the Allied expeditions in Russia and said it was unlikely that the Allies would advance further from the Murman owing to various difficulties. He stated that Germany had agreed to hand over to Spain one of the interned German ships for the duration of the war and against proper compensation for every Spanish ship that Germany sank. Referring to peace in the East Von Hintze said it is to our interest and the interest of the German Empire and its Allies to adhere to the peace of Brest-Litovsk as long as it is at all possible.

Germany's Present Distress.

Due to Great Britain's Economic War upon Germany.

LONDON, September 24.
AMSTERDAM Von Stein, Secretary of the Imperial Economic Department, addressing the Bremen Chamber of Commerce attributed the present distress to Great Britain who had stirred up an economic war. If an economic war were forced upon Germany after the war people must unfold all their powers to counteract it.

Bulgaria Satisfied with Austrian

Peace Note.

London, September 24.
AMSTERDAM.—A telegram from Sofia says: Bulgaria acknowledges Austrian peace note with the liveliest satisfaction and alleges that her war aims do not conflict with President Wilson's views regarding settling the Balkan conflicts in conformity with the law of Nationalities.

Baron Burian on the Peace Note.

LONDON, September 25.
A telegram from Berlin gives a lengthy interview with the Austrian Foreign Minister Baron Burian. Referring to the Allies' reception of the peace note he forebodes fresh pacifist moves by the Central Powers. He alleges that the note achieved one of its subsidiary purposes, having revealed the differences in the opposing camps of which the haste of President Wilson's reply was an outstanding example.

Central Powers Desirous of Peace.

Talaat Pasha's Tribute to the Kaiser.

LONDON, September 24.
AMSTERDAM.—The Grand Vizier Talaat Pasha addressing the German-Turkish League at Constantinople contended that all the rulers of the peoples of the Central Powers including that August friend of humanity and civilisation the Kaiser, wanted peace. Talaat Pasha claimed that the Central Powers were fighting for small nations and the world's liberty. He appealed for fortitude in the face of temporary military failures.

ప్రజాభిప్రాయములు

(౧)

I

కమ్యూనిష్టుల సందేశము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సామాజిక పక్షము :

ఆయా, 29-వ తేదీన మన జనరల్ మీటింగు గుడివాడలో జరుగునని సభ్యులకు నోటిసులు పంపియున్నాను. ఇటీవల ఆ తేదీని బ్రాహ్మణేతరసభ బంధులలో జరుగునని తెలిసినది. కాబట్టి, మన జనరల్ మీటింగు గుడివాడ బంధులలోనే జరుగవలెనని గాన సభ్యులందఱును తప్పక దయచేయగోరెదను.

కవులర, పెద్దెంబరు 24 బా. పద్మనాభయ్య. పెట్టెటె.

II

పుస్తక భాండాగారములకు చితిరము

ఆంధ్రప్రదేశ్ సామాజిక పక్షము :

ఆయా, ఆంధ్రదేశమున రమారమి మూడు వందల పుస్తక భాండాగారము లున్నట్లుగా వినుట పొడవైనది. అందుచేత నావద్ద యెక్కువ ప్రతులుగల ఆశ్వజీతగ్రామి పూజావిధానమైన "యగ్నాపూజాకాండ"ను గ్రంథముగా త్రవ్వించి తమిళముగా పంపెదనని తమ ప్రతిక ద్వారా నుజనలకు తెలియజేసికొనియుంటిని. ఇప్పుడు విచారించగా నూటికి టావుగానే యున్నట్లు తెలియుచున్నది. కాన నావద్దను యితర గ్రంథములనగా "పంచపక్షియును ప్రశ్నాశాస్త్రము" స్తోత్రయుక్తము. "లక్ష్మీనరసప్రసాద-తేజ-మహానాదినీ" యనంతోతిగ్రంథము, యను రెండు కూడ గ్రంథము పుస్తక భాండాగారములకు చితిరముగా నివ్వ నుద్దేశించితిని. వై మూడు గ్రంథములుగాని, తేజ-రెండుగాని కొరవారు ఒక అణా 0-1-0 బిళ్లలు పంపిన వైదుగాను, తేజ కార్త్యవ్రాసిన బేరింగుగాను పంపించదలగును. సమ్మెల రంగయ్య నాయుడు నెల 218 రసిడెన్సీబాదరు, హైదరాబాదు అని పొందవలెను. తమవిలాసమున్నవైదుగా పోస్టుగ్రామము విరళముగా వ్రాయుకొనుచున్నాను.

సమ్మెల రంగయ్య నాయుడు.

III

అఖిలాంధ్రవిద్యాభివృద్ధి కృత్యపరిశీ.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సామాజిక పక్షము :

ఆయా, ఆంధ్రమున, విద్యాభివృద్ధి బృందమునందు వక్తృత్వము నభివృద్ధి నొందించుటనై ప్రయత్నములు బహుళముగ జరిపవలెను. కాని వ్యాయామాదుల యందునలే నీవిషయమున సమగ్రముగా కార్యవిధానము వ్యక్తమైయున్నది. నిపునగప్పిన నిష్పాదమున, విద్యార్థుల రెండవో వక్తృత్వ పాఠశాలయొక్క తగిన యవకాశము లభించునట్లేసి తత్పరిశీలన వారికి చూపావచ్చును. వీరినందటి నొక్క-వోడేటిచి, 'కళాశాల,' యున్నత పాఠశాలయను తరగతుల క్రింద, విషయము నచ్చటనే, పరీక్షా ప్రాగంభమునకు పదినిము సలముకు పూర్వము నిర్ణయించి, ఉత్తీర్ణుల బహుళకరించుచో, తద్వక్తృత్వము, అనతికాలమున నభివృద్ధి నొందుటయే కాక, తద్భాజనలగు విద్యార్థులు, జేతాభిమాన పూరిత మున్నులై, జేతారాధనాతత్పరు లగుదురు. ఇట్టి పరిశీ నొకదానిని, చెన్నపుర్యాంధ్రసభవారు గాని, బంధు దసరావ్యాయామస్త్రసంఘమువారుగాని రాగల విషయదశమి నా దేర్చుటచి చాల యొప్పిదముగ నుండును. వారులు సేవచి, బహుమానాది వివరముల పత్రికాముఖమున, సత్వరముగ బ్రకటింపఁ బ్రార్థితులు. నెల్లూరు.

"ఒక విద్యాభి."

IV

హిందూస్త్రీలకు స్థితి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సామాజిక పక్షము :

ఆయా, హిందూస్త్రీల దుస్థితి రాను రాను హిందవ యందున్నది. పురుషులకు వారికి స్వేచ్ఛ లేకపోవుటయే దానికి కారణము. స్త్రీలకు స్వతంత్రమియ గాదనియు ఇప్పటి అనాగరికులు కొంతమంది ఇట్లు ప్రవర్తించుట చూడచూడ కదు జాలినోంది వారికి యెట్టియోత్సాహమున్నను నిరాశ జెందవలసి వచ్చెను. పురుషులకు వై స్త్రీలకు మాత్రము స్వతంత్ర మేల యుండరాదు? స్త్రీ లేమిపాపము చేసియుండిరి. అన్ని విషయములలో పురుషులకు స్త్రీ లేమియున్న నీపుణ్యతలవారనియె నొక్క వక్కాగింపవలెను. హిందూమతములు తమబాలికలకు

కి సంవత్సరముల వయస్సున వివాహితులుగాజేసి యెంచుట కొరగానివారిని జేయుచుండిరి? తల్లులు ఇట్లు నడుచుచుండ భర్తలు వారికి ఉత్సాహము కలుగజేయుటకు మారుగ వారి మనస్సునకు కలతలు కలుగజేసి హిందవకు తెచ్చుచుండిరి. స్త్రీకి ఉత్సాహము కలుగజేయునది యెవరు? పతియేదా! పతి మన్ననలకు వా సతికి సంతోషము కలుగజేయునది. స్త్రీ పురుషుల ఆత్మవయెట్టి భేదములేవు. పురుషులకు వై స్త్రీలకు స్వతంత్రము కలుగజేయునదియే ప్రమాదియగుచు ఉన్నది? అతనికి సర్వప్రాణోద్రియములు నొకటియే. వారిమనస్సు ఆ క్షేప త్రిప్పకాలము? కొంతమందిపురుషులు తమస్త్రీలనే గౌరవహీనముగా చూచెదరు. సర్వకాలమున జనుము కోరునది గృహిణియేదా! ఇట్టి లక్ష్మీనే తిరస్కారము చేసిన పురుషులకు స్వేచ్ఛయొట్టునలము. స్వరాజ్య మెట్లు రాగలదు? సర్వము నొకటిగా నుండవలయుదా! ప్రతిమానపుడు స్వేచ్ఛ నియంతితో నడచిన స్వరాజ్యము రాకుండయుండగదా? స్త్రీలు వారికి సహానుభూతులు కాకయుండురా! దయామయాదగు శ్రీహరి పురుషులతోబాటు స్త్రీలకు స్వతంత్రమును కలుగజేయుగాలి.

శేలం. మునుగంటి లక్ష్మీనరసయ్య.

V

కృష్ణాజిల్లాసంఘపు ఉపేక్ష.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సామాజిక పక్షము :

ఆయా, ప్రస్తుతము దొరతనమువారు నీటికన్న హెచ్చు చేయు చున్నట్లు జూలై 18-వ తేదీ హైద్రాబాదు జిల్లా గజెటులో ప్రకటితమైన దని రయితులు భీతావహులయి దరితోచక ఉపేక్షా భావముతో నుండిరి. కొంతమంది రయితులకు తెలియనేలేదు. ఇట్టి తరుణమున ప్రతి రయితునకును తెలియజేసి అట్టి వెళ్ళుభూతముండి కిష్టించుకొను ముగ్గుములు చెప్పవలసిన, చేయించవలసిన భావభక్తి సంఘాధికారులపై వున్నది. అందుకు సంఘమువారు యిప్పుడు చేయవలసినంత పనిని చేసి నట్టి కాన్పించుట లేదు. వెళ్ళుచున్న రయితులు లేనిపోని ఆపహాస పడుచున్నాడు. రాచకొయ్య విషయములందు మా పు జీవము యిప్పుట్లు నేడనుచున్నది. కొన్ని గ్రామములలో సభలు చేసి తీర్మానములను సంఘమునకు పంపి: తిరిగిజవాజే పొందలేదు! నిశ్చయముగా రాజకొయ్య విషయముల రయితుల కెక్కువ ఉపయోగకరములేగాని అంతటను మిక్కిలి పాటుపడవలసిన యాసమయమున మందగమవులయి యుండుట విచారకరముగ నున్నది. జిల్లాసంఘమువారు యిదిగఱా వెళ్ళుపనులు గా వింటిరి. అనేక మేళ్ళు కలిగినవి. జిల్లా ప్రజలయొక్క కృతజ్ఞతకు పాత్రులయిరిగాని నేటిసమయమునకు ఉపేక్ష నహించి రనుట కెంతయు చింతించున్నాడు. జిల్లాసంఘమునందు నెల 1 కి రు 80-0-0 ల వేతనము కొన సంఘాధికార్యదర్శియిప్పు టిక్కో గ్రామముయొక్క విచ్చేసి రయితులకు చెప్పినట్లు కాన్పించక పోవుట కోచనియము.

ఇప్పటికినియందు రయితులతో కలసి రయితుల కష్టములను గూర్చి చెప్పనియెడల మందలి సంఘమునందు గౌరవము తగ్గును. నిజముచేత మందలి సంఘమును సోపించువారు రయితులే. అట్టిరయితులకు సంఘమునందు గౌరవము తగ్గనేని సంఘమే మూలచ్ఛేదనగును. ఇందుకు కారణభూతులు మిగతాని మరెవరుకారు గాని తక్షణము మేల్కొంచి రయితులకు లలిగిన దుహోషద్రవ కరమగు యాకష్టమునుండి దరిచేర్చుటకు ఉదార మనస్కులయి అత్యంతాభినివేశముతో పనిచేసెదరు గాకయని నేడుచున్నాడు.

కృష్ణా జిల్లా ఒక రయితు.

VI

నాకానిర్మాణము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సామాజిక పక్షము :

ఆయా, ప్రస్తుతము యుద్ధములన వర్తకము సాగుటకు మిక్కిలి కష్టసాధ్యముగ నున్నందున రంగూననుండి కొంత మంది బుద్ధికాలురు, ద్రవ్యవంతులు, అగు వర్తకులు స్వయముగ ఓడలను కట్టించుటకు ప్రారంభించిరి. ఇవి పొగయొడలు గాక పోయినను వానిలో తుల్యముగ పనిచేయలేకనై యున్నవి. పొగయొడ కన్న ఈయొడలే శ్రేష్ఠములని చెప్పకగినది. పొగయొడలో బరువైన యనువయంత్రములు విశేషముగ నున్నందున సముద్రములో మునుగుటకు ప్రారంభించిన పాతాళము లోనిపోవుటయే నిశ్చయము. మనయొడలు తెలిక

నున్నందున, ఒకవేళ మునిగినను నీళ్ళుపుట్టుచుండు కనిపించుచు వైన తెలుచు వస్తువులకు విశేషనష్టములేకయే, యొడనంత టిని తిరిగి తేలగొట్టుటకు పిలుచును. ఐనను మనహిందూ దేశస్థులు ప్రపథములలో ఇంతమాత్రపు ఓడలను కట్టుటకు ప్రారంభించినయెడల తరువాత పొగయొడలను కూడ కట్టసమర్థులగుదురనుటకు సంశయముండదు. బర్మావైపులంత టికి ఈయొడలు కట్టుటలో ప్రథములు ఏ. వి. జోసెఫ్ గారు. ఏ. వి. జోసెఫ్ గారు దక్షిణహిందూదేశస్థులు. వీరు ప్రారంభ మందు కలపవర్తకము చేయుచుండిరి. తరువాత స్వయముగ యంత్రములను తెప్పించి పెద్ద కలపకోతయంత్రకాలముల కట్టించి కమారమి యిరువది సంవత్సరములకు వ్యాపారములో వ్యవహరించుచుండిరి. వీరికింద నాలుగువందల తెలుగు కూలీలును మేస్త్రులును నున్నారు. వీరు విరోహాభిందమునకు వెళ్లి వచ్చిన తరువాత తమ స్వంత కలప వ్యాపారమునకు గాను అవసర మొట్టియు సముద్రయానమునకు నుపయోగపడునట్టియు పెద్ద నావలను నూటయేబదియగుటల పొతుగును ముప్పదియగుటల వెడల్పును పనునెనిమిదిలేక యిరువది యగుటల యెత్తునగుల యొడలను కట్టించ ప్రారంభించిరి. ప్రభుత్వమువారి చట్టముల ననుసరించి వ్యవహరించవలసి యుండెనుగాని విరోవాదేయుల గు నాని కాధిపతులను తమకొలుపులోనుంచిరి. నుమారునాలుగు మాసములక్రిందట విరులక్షుల రూపాయలు విలవ కలిగిన యొక పెద్దయొడను రంగూనునడిలోనికి తీసికొనివచ్చిరి. ఇచట నుండి సముద్రము నలువది మైళ్ళున్నది. నది సముద్రములో కలియుచున్నందునను విపరీతమైన లోతుగలదిగ నున్నందునను వర్తక వ్యాపారములకు బహు అనుకూలముగ నున్నది. అయిదు లక్షల రూపాయల కిమ్మకుగల మరయొక యొడను పెద్దెంబరు 7 వ తేదీని "లోటు" అను నామకరణముతో నడిలోనికి తీసికొనివచ్చిరి.

వర్తకవ్యాపారములలో సహకారులగువారును, ఇంక నితర పెద్దపనుస్థులు నగు దేశస్థులును ఆంగ్లేయులును యచ్చోటుకు కూడినచ్చి యానాడు ఏ. వి. జోసెఫ్ గారు చేసిన యాహ్వానమునకు సంతోషించి భలాహారములు స్వీకరించి తృప్తి జెంది వారివారి సంతోషములను తెలియజేయుచు ఆయనను బహునిధముల కొనియాడిరి. అందులో పెద్దలగువారలు ఆయనకు ఆశీర్వాదము లొసగిరి. నిశ్చయముగ బ్రహ్మాండ మంతటి యొడ దానిక్రింద నుంచిన కొయ్యలు మొదలగు అడ్డంకులను తీసివేయుగనే నులభముగను, వేగముగను జీవము గల దానివలెనే నీటిలో ప్రవేశించుట చూడవచ్చినవారల కెల్లను అత్యంతాహ్లాదకరము నిచ్చె నను సంగతి వారి యానంద భ్యులవల్లను కరతాళములవల్లను తెలియవచ్చెను.

ఆయొడ కట్టుటలో పనిచేసినది యిద్దరు బర్మాదేశీయ మేస్త్రులును తక్కినవారలు తెలుగు మేస్త్రులును కూలీలును నై యున్నారు. వీరలకు ఏ. వి. జోసెఫ్ గారి పత్ని వస్త్రములను, రూపాయలను బహుమానములుగ నొసంగిరి.

ఇండియా దేశస్థులు వర్తకవ్యాపారములో సుయతము వృద్ధి చెందవలెనని యత్నించుచేసిని నెన్ని యుటంకము లున్నవో యందులో ప్రవేశించి వ్యవహరించినగాని తెలియదను మాట చాలమంది మన దేశస్థులకు వారలకు గ్రాహ్యమైనది.

ఈ తరుణములో మన యిండియాలోనివారు కూడ మేల్కొని యొడలను కట్టించుటయు వానికావర్తకమును కొనసాగించుటయు కర్తవ్యమైయున్నది. ఇందుకు మన దేశీయులొని జమీన్ దారులును ముఖాసాదారులును వారిదబ్బును యిచ్చి వర్తక వ్యవహారములను తెలిసినవారిని ప్రోత్సాహపరచుటగాని వారు నొక బంధువులచేత చేయించుటగాని యాప్రకారముగా దేశపు బాగువిషయములో పనిచేసినగాని లేనియెడల లాభము లేదు.

మనదేశస్థులు ఉపన్యాసములతో తృప్తిజెందియుండక వారి యావచ్చ క్రిని ప్రయోగించి సర్వప్రయత్నములను జేసి వర్తకమునకు ప్రసిద్ధికెక్కినదేశస్థులతో తుల్యముగ నిలువకుటకును ముందు స్వరాజ్యపరిపాలనమునకు యోగ్యమైనదానిగా మనదేశమును తేనలెను. స్వరాజ్యార్థుల నుగుటకు వర్తకమును, చేతిపనులను, ఆచేతిపనులలో జేసజైన యొడలు గట్టుట యనునవి ముఖ్యాధారములై యున్నవి.

రంగూను, బర్మా. నా. సరస్వతి.

స్పెయిను, జర్మను చిట్టలు:- రాజమౌళి మధ్యన రిక్తము చే జర్మనులు తాము నిర్మించిన 7 స్పెయిను నౌకలను మోల స్పెయిను వారివలెనుచేసిరి. వర్తకమునే ప్రధానముగ వృద్ధి గొనిపోవు నౌకలు స్పెయిను పతాకముతో నున్నపుడు నాటి జోలికి పోమని జర్మనులునుండిరి.

Printed and Published by K. Nageswara Rao, at the Andhra Patrika Press, 11, Nambou Chetty Street, George Town, MADRAS.